

# Informator

*Egzemplarz bezpłatny*

*nr 3/2016*



## Spis treści

|  |           |
|--|-----------|
| Kalendarium za miesiąc lipiec 2016 roku .....  | 2         |
| Kalendarium za miesiąc sierpień 2016 roku .....  | 3         |
| Kalendarium za miesiąc wrzesień 2016 roku .....  | 4         |
| <b>Pomoc de minimis - limity pomocy .....</b>  | <b>7</b>  |
| <b>Nabór wniosków na "małe przetwórstwo" 29 września - 28 października 2016 r. ....</b>                                    | <b>8</b>  |
| <b>Agencja Rozwoju Obszarów Wiejskich – projekt ustawy do konsultacji.....</b>   | <b>9</b>  |
| <b>ASF – spec ustawa gotowa .....</b>  | <b>10</b> |
| <b>Pomoc za ograniczenie produkcji mleka .....</b>   | <b>10</b> |
| <b>Spotkanie z wojewodami w sprawie suszy.....</b>   | <b>11</b> |
| <b>Okresowa emerytura rolnicza .....</b>   | <b>13</b> |
| <b>Wypadki przy pracy i choroby zawodowe rolników w najnowszym raporcie Kasy..</b>   | <b>14</b> |
| <b>Od 1 września 2016 r. zmieniają się kwoty przychodu decydujące o zmniejszeniu lub zawieszeniu emerytur i rent .....</b> | <b>14</b> |
| <b>Nowe zasady obrotu ziemią rolną - serwis ANR .....</b>  | <b>14</b> |
| <b>Wystąpienie o czasowe przywrócenie stosowania neonikotynoidowych zapraw nasion rzepaku .....</b>                        | <b>15</b> |
| <b>Odpowiedź na wnioski z III Konferencji Rady do spraw Kobiet i Rodzin z Obszarów Wiejskich.....</b>                      | <b>16</b> |
| <b>Pomoc de minimis bez zmiany przepisów .....</b>   | <b>18</b> |
| <b>Projekt ustawy o spółdzielniach rolników.....</b>   | <b>18</b> |
| <b>Potrzebna weryfikacja wartościowych przyrodniczo TUZ .....</b>  | <b>19</b> |
| <b>Samorząd rolniczy wnioskuje o dopłaty do wapnowania gleb .....</b>  | <b>20</b> |
| <b>W sprawie nowych przepisów w zakresie przywracania potencjału produkcji rolnej .....</b>                                | <b>20</b> |
| <b>Metodologia szacowania strat w rolnictwie .....</b>   | <b>21</b> |
| <b>Resort rolnictwa w sprawie nowoczesnego monitoringu suszy rolniczej.....</b>  | <b>22</b> |
| <b>Zwolnienie z podatku rolnego.....</b>   | <b>24</b> |
| <b>Uwagi do ustawy o funduszach ochrony przychodów rolniczych .....</b>  | <b>25</b> |
| <b>Opinia KRIR do projektu Kodeksu przeciwdziałania uciążliwości zapachowej .....</b>                                      | <b>26</b> |
| <b>Zmiany w płatnościach na rok 2017.....</b>  | <b>27</b> |
| <b>Czy sprzedaż żywności przez rolników będzie faktycznie ułatwiona? .....</b>   | <b>27</b> |
| <b>Niższe stawki dopłat do materiału siewnego.....</b>   | <b>28</b> |
| <b>Pomoc dla poszkodowanych w wyniku gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy .....</b>                                | <b>29</b> |
| <b>Możliwość podjęcia pracy przez pobierających rentę strukturalną .....</b>   | <b>29</b> |
| <b>Stanowisko Zarządu KRIR w sprawie wirusa Afrykańskiego Pomoru Świń .....</b>  | <b>30</b> |
| <b>Stanowisko Zarządu KRIR w sprawie Kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej (CETA).....</b>                              | <b>31</b> |
| <b>Odstrzał sanitarny dzików przebiega planowo .....</b>   | <b>32</b> |
| .....  | 33        |
| Lista Zalecanych Odmian w województwie śląskim .....   | 33        |
| P S Z E N I C A O Z I M A.....   | 33        |
| PSZENŻYTO OZIME.....   | 38        |
| ŻYTO OZIME .....   | 40        |
| Ogłoszenia .....   | 42        |

## **Kalendarium za miesiąc lipiec 2016 roku**

W **dniu 01 lipca br.** w Bielsku - Białej odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Bielskiego. Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej reprezentowany był przez pana Romana Włodarza - Prezesa Zarządu ŚIR.

W **dniu 04 lipca br.** w Tychach, odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Bieruńsko - Łędzińskiego. Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej reprezentowany był przez pana Romana Włodarza - Prezesa Zarządu ŚIR.

W **dniu 06 lipca br.** w Częstochowie odbył się Finał Etapu Wojewódzkiego XIV edycji Ogólnokrajowego Konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”. Nagrody rzeczowe ufundowane przez Śląską Izbę Rolniczą, Laureatom Konkursu wręczył pan Roman Włodarz - Prezes Zarządu ŚIR.

W **dniu 07 lipca br.** w Katowicach, odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Zarządu ŚIR, w trakcie którego omówiono między innymi: wniosek pana Roberta Herdzika o udzielenie Informacji Publicznej przez ŚIR, projekt ustawy o zmianie ustawy o izbach rolniczych oraz niektórych innych ustaw oraz przygotowania do kolejnych Dożynek Województwa Śląskiego.

W **dniu 08 lipca br.** w Myszkowie, odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Myszkowskiego. Zarząd

Śląskiej Izby Rolniczej reprezentowany był przez pana Piotra Kołodziejczyka - Członka Zarządu ŚIR.

W **dniu 10 lipca br.** na Trutowisku w Katowicach - Murckach, pan Roman Włodarz - Prezes Zarządu ŚIR, uczestniczył w XV Spotkaniu Pszczelarzy Śląskich.

W **dniu 11 lipca br.** w Kłobucku, odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Kłobuckiego. Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej reprezentowany był przez pana Romana Włodarza - Prezesa Zarządu ŚIR.

W **dniu 13 lipca br.** w Opolu, pan Roman Włodarz - Prezes Zarządu ŚIR uczestniczył w posiedzeniu Rady Społecznej w Oddziale Terenowym ANR w Opolu, w trakcie którego nastąpiło ukonstytuowanie się Rady, a także umówiono sprawozdanie z zadań ANR po wejściu w życie ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu państwa oraz o zmianie niektórych ustaw.

W **dniach 21 - 22 lipca br.** w Boguchwale, odbyło się posiedzenie Porozumienia Izb Polski Południowo - Wschodniej, w którym z ramienia ŚIR uczestniczył pan Roman Włodarz - Prezes Zarządu ŚIR.

W **dniu 22 lipca br.** w Urzędzie Gminy w Rudzińcu, pan Roman Włodarz - Prezes Zarządu ŚIR, uczestniczył w negocjacjach dla polubownego rozstrzygnięcia sporu co do wysokości wynagrodzenia za szkody łowieckie wyrządzone przez zwierzynę łowną w uprawie rzepaku w obrębie Łącza.

W **dniu 25 lipca br.** w Brynku, pan Roman Włodarz – Prezes Zarządu ŚIR, uczestniczył w spotkaniu dotyczącym wywożenia przez Firmę Mustang z Gliwic osadów pochodzących z oczyszczalni ścieków na działki w Brynku, których właścicielem jest ANR.

### **Kalendarium za miesiąc sierpień 2016 roku**

W **dniu 8 sierpnia br.** odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Zarządu Śląskiej Izby Rolniczej. W trakcie posiedzenia omówiono między innymi: stanowisko oraz wnioski z kolejnego posiedzenia Porozumienia Izb Polski Południowo – Wschodniej w Boguchwale, kwestię wskazania kandydatów z Województwa Śląskiego na Starostów Dożynek Prezydenckich w Spale oraz sprawy organizacyjne związane z Dożynkami Województwa Śląskiego w Dankowie.

Tego **samego** dnia w jednym z gospodarstw w Książenicach, pan Roman Włodarz – Prezes Zarządu ŚIR uczestniczył wycenie 5 sztuk owiec, w związku z postępowaniem spadkowym.

W **dniu 14 sierpnia br.** w Trzebowniku, pan Roman Włodarz – Prezes Zarządu ŚIR, uczestniczył w Obchodach XX – lecia samorządu rolniczego na Podkarpaciu.

Tego **samego** dnia pan Jan Grela Wiceprezes Zarządu ŚIR uczestniczył w XXXIV Dożynkach Gminnych Gminy Irządze oraz X Jubileuszowym Święcie Porzeczeki.

W **dniu 21 sierpnia br.** w Gminie Lipie, w powiecie kłobuckim, odbyły się XVII Dożynki Województwa Śląskiego. Zarząd ŚIR reprezentował pan Roman Włodarz – Prezes Zarządu ŚIR oraz Romuald Brandys – Członek Zarządu ŚIR.

W ramach Dożynek Wojewódzkich, ŚIR, już po raz kolejny, zorganizowała „Piknik Zbożowy”, sfinansowany ze środków Funduszu Promocji Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych.

W **dniu 22 sierpnia br.** odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Zarządu Śląskiej Izby Rolniczej. W trakcie posiedzenia podsumowano XVII Dożynki Województwa Śląskiego, które odbyły się w dniu 21.08.2016 r. w Dankowie oraz Piknik Zbożowy organizowany przez Śląską Izbę Rolniczą z Funduszu Promocji Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych, a także omówiono przebieg realizacji zadania pod nazwą „Wapnowanie gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych na terenie województwa śląskiego w 2016 r.”

W **dniu 24 sierpnia br.** w Parzniewie odbył się zorganizowany przez Krajową Radę Izb Rolniczych, Jubileusz z okazji 20 – lecia reaktywowania działalności izb rolniczych i 120 – lecia istnienia izb na ziemiach polskich. W uroczystości tej Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej reprezentowany był przez pana Romana Włodarza - Prezesa Zarządu ŚIR.

W **dniu 27 sierpnia br.** pan Roman Włodarz Prezes - Zarządu ŚIR uczestniczył w uroczystym poświęceniu i przekazaniu sztandaru

Koła Łowieckiego w Rokitnie Szlacheckim.

W **dniu 28 sierpnia br.** w Dąbrówce, pan Roman Włodarz Prezes - Zarządu ŚIR, uczestniczył w XVIII Dożynkach Powiatu Gliwickiego i Gminy Wielowieś.

Tego **samego dnia** w Świerklańcu, pan Romuald Brandys - Członek Zarządu ŚIR, uczestniczył w Dożynkach Gminnych 2016.

### **Kalendarium za miesiąc wrzesień 2016 roku.**

W **dniach od 3 - 4 września br.** w Częstochowie odbyły się Ogólnopolskie Dożynki Jasnogórskie, którym towarzyszyły: XXV Krajowa Wystawa Rolnicza oraz XVII Dni Europejskiej Kultury Ludowej.

Śląska Izba Rolnicza i Krajowa Rada Izb Rolniczych przygotowały stoisko informacyjne - promocyjne Izb Rolniczych.

W trakcie Dożynek Jasnogórskich Śląska Izba Rolnicza reprezentowana była przez pana Romana Włodarza - Prezesa Zarządu ŚIR oraz pana Jana Grełę - Wiceprezesa Zarządu ŚIR.

W **dniu 3 września br.** w Gierałtowicach, pan Roman Włodarz, Prezes Zarządu ŚIR, uczestniczył w Dożynkach Gminy Gierałtowice.

W **dniu 4 września br.** w Sadowie, w powiecie lublinieckim odbyła się wystawa zwierząt hodowlanych pt: „VIII Polowa próba dzielności kłaczy śląskich” i

„Czempionat Żrebiąt Rasy Śląskiej”. Wystawa objęta została patronatem honorowym przez Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej, a puchary ufundowane przez Zarząd uczestnikom wystawy wręczył pan Arkadiusz Malitowski, Członek Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Lublinieckiego z terenu Gminy Lubliniec.

Tego **samego dnia** w Szczekocinach, pan Jan Greła - Wiceprezes Zarządu ŚIR, uczestniczył w Dożynkach Gminnych Miasta i Gminy Szczekociny.

Również w **dniu 4 września br.** w Jarząbkowicach, pan Romuald Brandys - Członek Zarządu ŚIR, uczestniczył w Dożynkach Gminnych Gminy Pawłowice.

W **dniu 6 września br.** pan Roman Włodarz - Prezes Zarządu ŚIR, a równocześnie Przewodniczący Komisji, uczestniczył w posiedzeniu **Nadzwyczajnej Komisji Problemowej do spraw opracowania propozycji rozwiązań dotyczących strat w rolnictwie spowodowanych przez zjawiska atmosferyczne, ubezpieczeń rolnych, szkód łowieckich i ustroju rolnego.**

W **dniach 06 - 07 września br. Biuro Śląskiej Izby Rolniczej w Katowicach zorganizowało i przeprowadziło dla 21 pracowników Nadleśnictwa w Ujsołach, szkolenie z zakresu stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie (szkolenie podstawowe).**

W **dniu 8 września br.** odbyło się kolejne statutowe posiedzenie

Zarządu Śląskiej Izby Rolniczej. W trakcie posiedzenia omówiono między innymi: przebieg zadania pod nazwą „Wapnowanie gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych w województwie śląskim w 2016 r. oraz przygotowania do organizacji Jubileuszu XX – lecia Śląskiej Izby Rolniczej.

Tego **samego dnia** w Biurze Zamiejscowym KRIR w Parzniewie, pani Maria Majcher – Księgowa ŚIR, uczestniczyła w spotkaniu roboczym dotyczącym spraw organizacyjnych funkcjonowania izb rolniczych.

W **dniach 10 – 11 września br.**, w Spale, odbyły się „Dożynki Prezydenckie” z udziałem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy wraz z Małżonką. Zaszczytą Funkcję Starosty Dożynek Prezydenckich pełnił pan Jan Suda - Członek Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Gliwickiego z Gminy Wielowieś.

Przeddzień Dożynek, KRIR zorganizowała konferencję na temat funkcjonowania ubezpieczeń w rolnictwie i planowanych ewentualnie zmian przepisów w celu ochrony dochodów rolniczych.

Z ramienia Zarządu ŚIR w Dożynkach uczestniczył pan Roman Włodarz – Prezes Zarządu ŚIR oraz pan Jan Grela - Wiceprezes Zarządu ŚIR.

W **dniu 11 września br.** w Kornowacu, pan Janusz Wita – Członek Zarządu ŚIR, uczestniczył w Dożynkach Powiatowo-Gminnych.

Tego **samego dnia** w Kryrach, pan Romuald Brandys Członek Zarządu ŚIR uczestniczył w Dożynkach Gminno – Powiatowych Gminy Suszec.

W **dniu 13 września br.** w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Pawłowicach, pan Roman Włodarz – Prezes Zarządu ŚIR, uczestniczył w Dniu Kukurydzy i Soi.

W **dniu 15 września br.** w Kłobucku, odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Kłobuckiego. Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej reprezentowany był przez pana Piotra Kołodziejczyka – Członka Zarządu ŚIR.

W **dniu 17 września br.** w Skoczowie, pan Romuald Brandys – Członek Zarządu ŚIR, uczestniczył w XIV Regionalnych Dniach Rybactwa i Wystawie Rybackiej.

W **dniach 17 – 18 września br.** w Zabełkowie, pan Janusz Wita – Członek Zarządu ŚIR, uczestniczył w Dożynkach Gminy Krzyżanowice.

W **dniu 19 września br.** w Częstochowie, odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Częstochowskiego. Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej reprezentowany był przez pana Piotra Kołodziejczyka – Członka Zarządu ŚIR.

W **dniach od 21 – 25 września br.** odbył się wyjazd seminaryjny Członków Rady Powiatowej Powiatu Bielskiego oraz Rolników z tego Powiatu na Węgry, które poświęcony było wymianie doświadczeń oraz informacji na temat dobrych praktyk realizowanych w ramach PROW.

W **dniu 25 września br.** w Smoleniu, pan Roman Włodarz – Prezes Zarządu ŚIR, uczestniczył w uroczystościach Jubileuszu 150 –

lecia Kół Gospodyń Wiejskich na ziemiach polskich.

W **dniu 26 września br.** w Lublińcu, odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Lublinieckiego. Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej reprezentowany był przez pana Romana Włodarza – Prezesa Zarządu ŚIR.

Tego **samego dnia** w Siewierzu, odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Będzińskiego. Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej reprezentowany był przez pana Jana Grełę – Wiceprezesa Zarządu ŚIR.

W **dniu 28 września br.** w Warszawie, pan Roman Włodarz – Prezes Zarządu ŚIR, na zaproszenie Fundacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej oraz Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN na prezentacji raportu Monitoringu rozwoju obszarów wiejskich. Etap

W **dniu 29 września br.** w Katowicach, odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Zarządu ŚIR, podczas którego omówiono między innymi: przebieg realizacji zadania pod nazwą wapnowanie regeneracyjne gleb w województwie śląskim w 2016 r. , przygotowania do organizacji Jubileuszu XX – lecia Śląskiej Izby Rolniczej, wykonanie budżetu Śląskiej Izby Rolniczej na dzień 31.08.2016 r., sytuację związaną z nowelizacją Ustawy o Izbach Rolniczych, sytuację prawną nieruchomości ŚIR w Świerklańcu, w związku z usuwaniem usterek robót budowlanych oraz przygotowania do rozpoczęcia szkoleń dla Członków Rad Powiatowych Śląskiej Izby Rolniczej w sezonie jesienno – zimowym 2016/2017.

W **dniu 30 września br.** w Gliwicach, odbyło się kolejne statutowe posiedzenie Rady Powiatowej ŚIR Powiatu Gliwickiego. Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej reprezentowany był przez pana Romana Włodarza – Prezesa Zarządu ŚIR.

Tego **samego dnia** w Częstochowie, pan Jan Greła – Wiceprezes Zarządu ŚIR oraz pan Piotr Kołodziejczyk – Członek Zarządu ŚIR, uczestniczyli w posiedzeniu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego działającej przy ŚODR w Częstochowie, podczas którego podjęta została min. uchwała dotycząca zaopiniowania korekty w „Planie Finansowym ŚODR w Częstochowie na 2016 rok”.

### **Pomoc de minimis - limity pomocy**

Rolnicy mają możliwość korzystania z wielu programów pomocy finansowej udzielanej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jak również inne instytucje. Część z tych programów realizowana jest jako pomoc de minimis w rolnictwie. Jest to wsparcie państwa udzielane producentom rolnym, które nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej. Wynika to z tego, że jest to pomoc o niewielkiej wartości, która nie powoduje naruszenia konkurencji na rynku.

Rolnicy chętnie korzystają z takiego wsparcia, dlatego też warto przypomnieć limity obowiązujące w pomocy de minimis, ponieważ ich przekroczenie spowoduje, że otrzymane wsparcie będzie trzeba zwrócić.

W sektorze produkcji rolnej pomoc de minimis udzielana jest na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z dnia 24.12.2013, str. 9). Wielkość pomocy, jaka może zostać przyznana jednemu producentowi rolnemu, to 15 000 euro w okresie trzech lat, tj. w bieżącym roku podatkowym i w ciągu poprzedzających go 2 lat podatkowych, z uwzględnieniem kwot pomocy de minimis w rolnictwie ze wszystkich tytułów. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że producenta rolnego prowadzącego działalność również w innych sektorach gospodarki obowiązują dodatkowe limity pomocy w okresie 3 lat, tj.:

30 000 EUR - jeżeli poza rolnictwem prowadzi działalność w rybołówstwie,

200 000 EUR - jeżeli poza rolnictwem i rybołówstwem jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność w innych sektorach.

W ciągu ostatnich trzech lat producenci rolni mogli otrzymać od Agencji Restrukturyzacji i

Modernizacji Rolnictwa pomoc de minimis m.in. w formie:

- dopłaty do oprocentowania kredytów na zakup ziemi,
- dopłaty do oprocentowania kredytów "kłęskowych",
- jednorazowej pomocy finansowej dla rolników, którzy w 2014 roku byli producentami owoców porzeczki czarnej lub owoców wiśni,
- jednorazowej pomocy finansowej dla rolników, którzy w 2014 roku byli producentami cebuli, kapusty lub jabłek,
- jednorazowej pomocy finansowej dla rolników, którzy w 2014 roku ponieśli szkody w uprawach rolnych wyrządzonych przez dziki,
- jednorazowej pomocy finansowej dla rolników, którzy w 2015 roku byli producentami owoców porzeczki czarnej,
- jednorazowej pomocy finansowej dla podatników podatku rolnego, którzy w 2015 r. prowadzili chów i hodowlę ryb słodkowodnych w stawach rybnych położonych na obszarze gmin, w których wystąpiła susza,
- jednorazowej pomocy finansowej dla producentów rolnych prowadzących w 2015 r. gospodarstwo, w którym utrzymywane są zwierzęta z gatunku świnia,
- umorzenia w całości lub części wierzytelności,

oraz od innych instytucji m.in. w formie:

- dopłaty do materiału siewnego (Agencja Rynku Rolnego),
- ulgi w opłacie składek na ubezpieczenia społeczne (Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego),
- ulgi w spłacie czynszu dzierżawnego (Agencja Nieruchomości Rolnych),



- ulg podatkowych (ograny podatkowe, jednostki samorządu terytorialnego).

Rolnik, który chce skorzystać z pomocy de minimis, musi dołączyć do wniosku informacje, o tym czy w roku bieżącym oraz w ciągu dwóch lat go poprzedzających, otrzymał takie wsparcie z jakiegokolwiek tytułów. Informacje te są niezwykle istotne, ponieważ służą prawidłowemu ustalaniu wysokości pomocy możliwej do przyznania w danym momencie. Brak przekazania rzetelnej informacji w tym zakresie może prowadzić do przekroczenia wysokości pomocy ponad określony limit, a w takim przypadku wiąże się to z koniecznością zwrotu otrzymanej pomocy. Jak zatem uniknąć takiej sytuacji? Otóż, każda instytucja, która przyznaje wsparcie w formule de minimis, ma obowiązek wystawienia zaświadczenia o udzielonej pomocy i przekazania go beneficjentowi. W dokumencie tym zawarte są informacje niezbędne do obliczenia dostępnego dla rolnika limitu środków. W przypadku braku takiego zaświadczenia, np. w wyniku zagubienia, lub w przypadku, gdy rolnik nie jest pewien czy uzyskana pomoc była pomocą de minimis, osoby zainteresowane skorzystaniem ze wsparcia realizowanego w formule de minimis mogą zgłaszać się do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w celu uzyskania informacji o pomocy otrzymanej od ARiMR w ostatnim czasie. Zapytania do Centrali ARiMR można przesłać pocztą lub drogą mailową.

[www.arimr.gov.pl](http://www.arimr.gov.pl)

22.06.2016 r.

### **Nabór wniosków na "małe przetwórstwo" 29 września - 28 października 2016 r.**

Rusza kolejny nabór wniosków na wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

W dniach 29 września - 28 października 2016 r. wnioski mogą składać rolnicy, domownicy bądź małżonkowie rolników podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie.

Warunkiem uzyskania pomocy finansowej będzie rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych. Wnioskodawca będzie zobowiązany do rejestracji działalności przetwórczej, ale dopiero po podpisaniu z Agencją umowy o przyznaniu pomocy, a więc po uzyskaniu zapewnienia, że planowana inwestycja spełnia wymogi programu. Wsparciem objęte zostały następujące sektory przetwórstwa: mleka, mięsa, owoców i warzyw, zbóż, ziemniaków a także jaj, miodu, lnu i konopi oraz roślin oleistych i wysokobiałkowych.

Pomoc jest przyznawana w formie refundacji kosztów poniesionych przez beneficjentów na realizację inwestycji. Jej maksymalny poziom wynosi 50 proc., a wysokość wsparcia finansowego, jakie można otrzymać w całym okresie realizacji PROW 2014-2020 w przypadku tej grupy beneficjentów wynosi 300 tys. zł. Wielkość pomocy przyznanej na realizację jednej operacji nie może być mniejsza niż 10 tys. zł. W ramach PROW 2014-2020 na "Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój" przewidziano ok. 700 mln euro.

Do kosztów kwalifikowalnych zaliczyć można m.in.:

budowę lub modernizację budynków wykorzystywanych do prowadzonej działalności;

zakup (wraz z instalacją) maszyn lub urządzeń do przetwarzania i magazynowania, aparatury pomiarowej i kontrolnej;

zakup urządzeń służących poprawie ochrony środowiska.

Ze wsparcia wyłączony został zakup środków transportu, używanych maszyn, urządzeń lub sprzętu. O kolejności przysługiwania pomocy zdecyduje suma uzyskanych punktów przyznanych na podstawie kryteriów wyboru określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Kryteria premiuje m.in. młodych rolników, innowacyjność operacji, uczestnictwo w unijnych lub krajowych systemach jakości, przetwarzanie produktów rolnych pochodzących bezpośrednio od producentów ekologicznych.

Wnioski na "Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój" należy składać w Oddziałach Regionalnych ARiMR. Formularze wniosków o przyznanie pomocy wraz z załącznikami można pobrać z portalu internetowego arimr.gov.pl ([otwórz](#)).

W grudniu ub. r. odbył się pierwszy, cieszący się olbrzymim zainteresowaniem, nabór wniosków, w którym uczestniczyły zakłady zajmujące się przetwórstwem rolno-spożywczym oraz przedsiębiorstwa wprowadzające do obrotu artykuły spożywcze.

[www.arimr.gov.pl](http://www.arimr.gov.pl)

30.08.2016 r.

### **Agencja Rozwoju Obszarów Wiejskich – projekt ustawy do konsultacji**

Do konsultacji społecznych skierowany został dziś projekt ustawy o Agencji Rozwoju Obszarów Wiejskich (AROW).

Obecna struktura instytucjonalnego wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich, oparta w szczególności na działalności Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR),

Agencji Rynku Rolnego (ARR) oraz Agencji Nieruchomości Rolnych (ANR) nie zapewnia efektywnej realizacji koncepcji wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich w Polsce.

Dlatego niezbędna jest optymalizacja funkcjonowania agencji i innych jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez zmianę ich organizacji.

Celem ustawy jest lepsze wykorzystanie zasobów i przyspieszenie realizacji zadań, poprawa współpracy i przepływu informacji dotyczących podmiotów działających w rolnictwie oraz udzielonej pomocy, a także zmniejszenie kosztów funkcjonowania instytucjonalnej obsługi rolnictwa.

AROW zostanie utworzona w miejsce ANR i ARR. Zasadniczo będzie wykonywała zadania dotychczas wykonywane przez obie agencje, z tym zastrzeżeniem, że zadania agencji płatniczej wykonywane dotychczas przez ARR zostaną przejęte przez ARiMR. Dzięki takiemu rozwiązaniu zostanie również ograniczona liczba agencji płatniczych w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej funkcjonujących w Polsce z dwóch (ARiMR i ARR) do jednej (ARiMR), co stanowi drugi element optymalizacji. Takie rozwiązanie wymaga zmiany wielu ustaw, wobec tego wszelkie zmiany w obowiązujących przepisach oraz regulacje przejściowe i dostosowujące planuje się uregulować w odrębnej ustawie.

Projekt ustawy został skierowany do ponad 40 organizacji i związków działających w obszarze rolnictwa.

Termin zgłaszania uwag mija 26 sierpnie 2016 r.

[www.minrol.gov.pl](http://www.minrol.gov.pl)

12.08.2016 r.

### **ASF – spec ustawa gotowa**

- Sytuacja jest nadzwyczajna i podejmujemy nadzwyczajne działania. Przygotowaliśmy specustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – powiedział dziś podczas konferencji prasowej minister rolnictwa i rozwoju wsi Krzysztof Jurgiel.

Minister przypomniał, że cały czas działa Międzyresortowego Zespołu do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń, który powołany został 11 sierpnia br. Zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów.

- Na mój wniosek pani Premier zdecydowała wczoraj, że zostanie także powołany pełnomocnik ds. łagodzenia skutków wystąpienia wirusa ASF – poinformował minister Jurgiel dodając, że będzie nim sekretarz stanu Jacek Bogucki.

Szef resortu rolnictwa zwrócił uwagę, że na obszarze ochronnym mamy około 600 tysięcy sztuk trzody chlewnej. Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej, do 15 października br., z tego obszaru można wywozić świnie tylko do przerobu w temperaturze powyżej 80° C do specjalnie wyznaczonych przedsiębiorstw. Dlatego też została przygotowana specustawa, aby zapewnić możliwości zagospodarowania produktów wyprodukowanych z mięsa świń wolnych od wirusa afrykańskiego pomoru świń. Minister podkreślił, że będą to produkty najwyższej jakości.

- Mam nadzieję, że w przyszłym tygodniu Parlament przyjmie tę ustawę. Obecnie projekt jej jest procedowany przez rząd w trybie obiegowym – poinformował minister Krzysztof Jurgiel. i dodał, że dzięki tej ustawie będzie możliwość zdjęcia z rynku świń, szczególnie tych, które teraz przerastają.

Ustawa ma wyłączyć z procedur związanych z zamówieniami

publicznymi zakupy produktów mięsnych dokonywanych przez jednostki sektora finansów publicznych od podmiotów, które dostarczają produkty wyłącznie z mięsa wieprzowego pochodzącego z od świń utrzymywanych co najmniej 3 miesiące przed ubojem w gospodarstwach rolnych położonych na obszarach objętych ograniczeniami w związku z ASF.

- Kolejne rozwiązania prawne w zakresie zwalczania ASF są przygotowywane i przedstawi je jutro podsekretarz stanu Ewa Lech – powiedział minister Jurgiel. Przygotowywane nowe przepisy prawne zmienią 6 innych ustaw i określą m.in. szczególne warunki chowu i hodowli.

Trzecim, przygotowywanym rozwiązaniem jest sprawa łagodzenia skutków poprzez rekompensaty za 3-letnie zaniechanie produkcji wieprzowiny.

[www.minrol.gov.pl](http://www.minrol.gov.pl)

31.08.2016 r.

### **Pomoc za ograniczenie produkcji mleka**

Rada Ministrów przyjęła 13 września br. rozporządzenie w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem pomocy na ograniczenie produkcji mleka, przedłożone przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi.

W lipcu 2016 r. z powodu trudnej sytuacji na rynkach rolnych Komisja Europejska ogłosiła tzw. pakiet wsparcia rolnictwa. W ramach pakietu przewidziano wdrożenie pomocy finansowej z budżetu Unii Europejskiej na ograniczenie produkcji mleka. Stawkę pomocy do ograniczenia dostaw mleka określono na poziomie 14 euro do 100 kg mleka. Pomoc będzie wypłaca tym producentom, którzy w lipcu 2016 r. sprzedawali mleko do podmiotów skupujących oraz w jednym z wyznaczonych trzymiesięcznych

okresów, ograniczą dostawy mleka w stosunku do analogicznego trzymiesięcznego okresu poprzedniego roku kalendarzowego, tzw. okresu referencyjnego:

- pierwszy okres ograniczenia dostaw mleka: październik – grudzień 2016 r.,
- drugi okres ograniczenia dostaw mleka: listopad 2016 r. – styczeń 2017 r.,
- trzeci okres ograniczenia dostaw mleka: grudzień 2016 r. – luty 2017 r.
- czwarty okres ograniczenia dostaw mleka: styczeń – marzec 2017 r.

Terminy składania wniosków o pomoc dla poszczególnych okresów ograniczenia dostaw mleka (do godziny 12.00):

- 21 września 2016 r. dla pierwszego okresu ograniczenia,
- 12 października 2016 r. dla drugiego okresu ograniczenia,
- 9 listopada 2016 r. dla trzeciego okresu ograniczenia,
- 7 grudnia 2016 r. dla czwartego okresu ograniczenia.

Należy podkreślić, że powyższe terminy dotyczą wpływu wniosku do oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego, która jest instytucją odpowiedzialną za zadania związane z realizacją przedmiotowej pomocy.

Minimalna wielkość ograniczenia dostaw mleka, do której producent ma prawo ubiegać się o pomoc wynosi 1500 kg. Pomoc będzie można przyznać do maksymalnie 50 proc. ilości mleka sprzedanego przez producenta do podmiotów skupujących w okresie referencyjnym. Pomoc odnosi się do ilości mleka – stanowiącej różnicę między ilością mleka sprzedaną przez producenta do podmiotów skupujących w okresie referencyjnym a ilością mleka sprzedaną do podmiotów skupujących w okresie ograniczenia dostaw, którego to okresu dotyczył wniosek o pomoc.

Rozporządzenie Rady Ministrów wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia w Dzienniku Ustaw. Po wejściu w życie rozporządzenia, na stronie Agencji Rynku Rolnego umieszczone zostaną formularze wniosków, jakie producenci ubiegający się o ww. pomoc zobowiązani będą złożyć w oddziałach terenowych Agencji właściwych ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta mleka

[www.minrol.pl](http://www.minrol.pl)

14.09.2016 r.

### **Spotkanie z wojewodami w sprawie suszy**

Pomoc rolnikom, którzy ponieśli straty w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, to temat spotkania z wojewodami, które odbyło się dziś w ministerstwie rolnictwa i rozwoju wsi. Spotkanie zostało zorganizowane na polecenie ministra Krzysztofa Jurgieła w ramach prac wyłonionej ze składu Zespołu Zarządzania Kryzysowego Grupy Zadaniowej ds. monitorowania suszy rolniczej i ograniczenia jej negatywnych skutków.

– Za uruchamianie takiej pomocy ponosimy odpowiedzialność razem z wojewodami – powiedział otwierając spotkanie minister Krzysztof Jurgiel i podkreślił, że potrzebny jest bezpośredni kontakt z wojewodami, by na bieżąco monitorować sytuację i podejmować decyzje.

Przewodniczy Grupy Zadaniowej, podsekretarz stanu Rafał Romanowski podkreślił że spotkanie z wojewodami ma za zadanie wypracowanie sposobów koordynacji działań i przekazywania informacji o stratach do działającego w resorcie Centrum Zarządzania Kryzysowego.

– Od kilku lat susza jest zjawiskiem występującym w polskim klimacie, ale w tym roku były też gradobicia, burze i deszcze nawale, w skutek których

ucierpiało wiele gospodarstw rolnych. Straty są zróżnicowane w zależności do regionu – poinformował wiceminister Romanowski i zaapelował do wojewodów o szybkie powoływanie komisji do ich szacowania.

Podsekretarz stanu poinformował o przygotowanym w ministerstwie projekcie protokołu szacowania strat, z którego już mogą korzystać komisje. Projekt ten zostanie z informatyzowany, ujednolicony, tak aby komisje mogły szybciej dokonać oceny. Wzór protokołu będzie obowiązkowy od 2017 r.

Podczas spotkania przedstawione zostały działania, które mogą być uruchamiane w ramach reagowania na skutki negatywnych zjawisk pogodowych. Rafał Romanowski podkreślił, że po uzyskaniu danych z komisji wojewódzkich szacujących szkody zostanie przeanalizowana decyzja o możliwości uruchomienia dodatkowej pomocy w ramach działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Agencja może wypłacić płatności dla gospodarstw rolnych, w których powstały szkody co najmniej na 70 % powierzchni upraw rolnych lub 70 % powierzchni upraw w szklarniach i tunelach foliowych. Pomoc na jedno gospodarstwo nie może być większa niż równowartość w złotych 15 tys. euro, przy czym, jeżeli straty powodują zmniejszenie dochodu z całego gospodarstwa rolnego powyżej 30 % to jest to pomoc publiczna udzielana na podstawie zgłoszenia do Komisji Europejskiej, a jeżeli straty w całym gospodarstwie nie przekraczają 30 % jest to pomoc udzielana w formie *de minimis*. Stawkę pomocy na 1 ha ogłasza minister rolnictwa nie później niż 14 dni przez rozpoczęciem terminu składania do biur powiatowych ARiMR wniosków o przyznanie pomocy. Kwota pomocy podlega pomniejszeniu o 50 % dla rolników nie posiadających polisy ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt

gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej.

Producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, mogą ubiegać się o kredyt preferencyjny na wznowienie produkcji rolnej, który może zostać przeznaczony na zakup m.in. kwalifikowanego materiału siewnego, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin i paliwa na cele rolnicze. Podstawowym warunkiem ubiegania się o ten kredyt jest oszacowanie szkód przez komisję powołaną przez wojewodę w terminie do 2 miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia szkód, nie później jednak niż do czasu zbioru plonu głównego danej uprawy albo jej likwidacji.

Na indywidualny wniosek rolnik może otrzymać wsparcie z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodnie raty, a także umorzenia w całości lub w części bieżących składek.

Z Agencji Nieruchomości Rolnych można uzyskać wsparcie w postaci odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży lub dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także umorzenia czynszu z tytułu umów dzierżawy. W tym celu musi jednak zostać złożony do ANR indywidualny wniosek producenta rolnego.

Pomoc w postaci ulg w podatku rolnym można otrzymać od wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast. W tym celu także należy złożyć indywidualny wniosek do urzędu gminy

Wiceminister Romanowski poinformował wojewodów, że został już przygotowany projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej” w ramach

poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W projekcie określono kryteria przyznawania pomocy oraz tryb rozpatrywania wniosku, zatwierdzania umów oraz wypłaty środków. Uregulowano wysokość i zakres pomocy. Dostęp do jej formy pomocy będzie uzależniony od wysokości szkód powstałych w wyniku zdarzenia losowego. Szkody te muszą dotyczyć składnika gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga poniesienia kosztów wchodzących w zakres kosztów kwalifikowanych. Projekt rozporządzenia został skierowany do konsultacji społecznych.

Podczas dzisiejszego spotkania omówiona została także sytuacja pogodowa w poszczególnych województwach. Susza dotyczy obecnie 6. upraw: zbóż jarych, zbóż ozimych krzewów owocowych, truskawek roślin strączkowych i rzepaku. Najtrudniejsza sytuacja jest w uprawach pszenicy jarej, gdzie susza występuje w 703 gminach na terenie 13 województw. Najmniejszą suszę odnotowano w uprawach w rzepaku. Występuje ona w 1 proc. gmin na terenie 3 województw.

[www.minrol.gov.pl](http://www.minrol.gov.pl)

06.07.2016 r.

### **Okresowa emerytura rolnicza**

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przypomina o możliwości ubiegania się o przyznanie okresowej emerytury rolniczej.

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 637) osobie, której upłynął okres, na jaki została

przyznana jej renta strukturalna przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a która nie osiągnęła jeszcze wieku emerytalnego, przysługuje okresowa emerytura rolnicza do dnia osiągnięcia tego wieku.

Okresowa emerytura rolnicza przysługuje w wysokości emerytury podstawowej (tj. najniższej emerytury pracowniczej – 882,56 zł od 1 marca 2016 r.), bez względu na posiadany okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

W związku z tym osoby zainteresowane, które utraciły prawo do renty strukturalnej, a które nie osiągnęły wieku emerytalnego, mogą zwrócić się do Oddziału Regionalnego lub Placówki Terenowej Kasy z wnioskiem o przyznanie prawa do okresowej emerytury rolniczej. Do wniosku powinna być dołączona kopia decyzji ARiMR przyznającej rentę strukturalną.

Osobie, która utraciła prawo do renty strukturalnej, Kasa wypłaci okresową emeryturę rolniczą nie wcześniej niż od miesiąca, w którym został zgłoszony wniosek o tę emeryturę.

Gdy osoba taka ukończy wiek emerytalny, może zwrócić do Kasy z wnioskiem o emeryturę rolniczą. Świadczenie to zostanie przyznane, jeżeli osoba udowodni, iż posiada 25 letni okres podlegania rolniczemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Kasa takiej osobie może z urzędu przyznać emeryturę rolniczą, jeżeli z posiadanych przez Kasę danych wynika, że osoba legitymuje się 25 letnim okresem rolniczego ubezpieczenia emerytalno-rentowego.

[www.krus.gov.pl](http://www.krus.gov.pl)

14.07.2016 r.

## **Wypadki przy pracy i choroby zawodowe rolników w najnowszym raporcie Kasy**

Biuro Prewencji i Rehabilitacji Centrali KRUS opublikowało raport pt. „Wypadki przy pracy i choroby zawodowe rolników oraz działania prewencyjne KRUS w 2015 roku”.

W obszernym raporcie zaprezentowano szczegółowe dane o liczbie, przyczynach i okolicznościach wypadków i chorób zawodowych rolników w latach 2006-2015, wypłaconych z tego tytułu odszkodowaniach, a także - charakterystykę poszkodowanych wg płci, wieku i in. kryteriów.

Wiele miejsca poświęcono udokumentowaniu kierunków i form działań prewencyjnych, zrealizowanych w Kasie w 2015 r. Wśród nich są szkolenia bhp, olimpiady wiedzy, wiele pozaszkoleniowych form upowszechniania wiedzy o zagrożeniach wypadkami przy pracy rolniczej i chorobami zawodowymi oraz popularyzacji zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym.

Dane liczbowe uzupełnia dokumentacja fotograficzna z olimpiad, konkursów i quizów, przeglądów gospodarstw i prac polowych, stoisk i punktów informacyjnych KRUS, pokazów i instruktarzy bezpiecznego użytkowania maszyn i narzędzi rolniczych, ratownictwa przedmedycznego i in. Raport dostępny jest w tematycznym dziale:

→ Prewencja [[www.krus.gov.pl](http://www.krus.gov.pl)]

Zapraszamy do lektury.

[www.krus.gov.pl](http://www.krus.gov.pl)

16.09.2016 r.

## **Od 1 września 2016 r. zmieniają się kwoty przychodu decydujące o zmniejszeniu lub zawieszeniu emerytur i rent**

W związku z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 9 sierpnia 2016 r. o wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale 2016 r., które wyniosło 4.019 zł 08 gr, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że od dnia 1 września 2016 r. zmieniają się kwoty przychodu decydujące o zmniejszeniu lub zawieszeniu emerytur i rent.

Wynoszą one:

70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia 2.813 zł 40 gr (dot. emerytur/rent rolniczych z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych)

130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia 5.224 zł 80 gr (dot. emerytur/rent rolniczych z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych). Więcej informacji o zawieszeniu (zmniejszenie) emerytury/renty rolniczej w związku z osiągnięciem przychodu przez emeryta/rencistę

[Więcej informacji o zawieszeniu (zmniejszenie) emerytury/renty rolniczej w związku z osiągnięciem przychodu przez emeryta/rencistę dostępne na stronie [www.krus.gov.pl](http://www.krus.gov.pl)]

[www.krus.gov.pl](http://www.krus.gov.pl)

31.08.2016 r.

## **Nowe zasady obrotu ziemią rolną - serwis ANR**

Agencja Nieruchomości Rolnych uruchomiła specjalny serwis internetowy poświęcony nowym przepisom regulującym obrót nieruchomościami rolnymi. Serwis ten w przystępnej formie prezentuje zapisy nowej ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw z 31

marca 2016 r. Zamieszczony na stronie formularz umożliwia zadawanie szczegółowych pytań, na które będą odpowiadać pracownicy merytoryczni ANR. Udostępniona została także możliwość ściągnięcia bezpośrednio ze strony aktów prawnych.

Ta nowa forma komunikacji ANR skierowana jest do rolników, a także wszystkich osób zainteresowanych gruntami rolnymi.

Atrakcją serwisu jest dwuminutowy film animowany, który na przykładzie sympatycznej rodziny rolniczej przedstawia najważniejsze elementy obowiązujących od 30 kwietnia zasad obrotu nieruchomościami rolnymi.

Serwis dostępny jest pod adresem [www.gospodarstwopolska.pl](http://www.gospodarstwopolska.pl)

Źródło: MRiRW

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

05.07.2016 r.

### **Wystąpienie o czasowe przywrócenie stosowania neonikotynoidowych zapraw nasion rzepaku**

W odpowiedzi na wystąpienie Zarządu KRIR z dnia 21 czerwca 2016 r., popierające wniosek Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej w sprawie czasowego przywrócenia możliwości stosowania zapraw neonikotynoidowych do zaprawiania rzepaku w sezonie 2016/17 Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawiło poniższe wyjaśnienia.

W Polsce rzepak ozimy ma duże znaczenie w rolnictwie i przemyśle przetwórczym. W związku z powyższym konieczne jest zapewnienie pełnej jego ochrony. Jednocześnie kwestia bezpieczeństwa pszczół w kontekście stosowania chemicznych środków ochrony roślin jest od kilku lat szeroko omawiana w Polsce i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej m.in. w odniesieniu do stosowania zapraw nasiennych zawierających substancje czynne z grupy neonikotynoidów.

W związku doniesieniami naukowymi wskazującymi na potencjalnie szkodliwe oddziaływania ww. substancji na pszczoły i inne owady zapylające Komisja Europejska rozporządzeniem nr 485/2013 z dnia 24 maja 2013 r. wprowadziła obowiązujący we wszystkich państwach Unii Europejskiej, zakaz stosowania i wprowadzania do obrotu oraz wysiewu zaprawionych ww. substancjami nasion roślin atrakcyjnych dla pszczół, w tym m.in. nasion rzepaku. Wprowadzony zakaz i ograniczenia wynikały z wątpliwości naukowych dotyczących bezpieczeństwa zdrowia pszczół i innych owadów zapylających, związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin zawierających ww. substancje czynne. Zakaz i ograniczenia uwzględniały również zasadę ostrożności, która pozwala chronić zdrowie ludzi i zwierząt, a także zapewnić ochronę przed jakimkolwiek niedopuszczalnym wpływem na środowisko. Zasada ta jest nadrzędna w stosunku do dążenia do poprawy produkcji roślinnej, czy też poprawy warunków ekonomicznych i ograniczenia kosztów ochrony roślin.

W wyniku wdrożenia ww. rozporządzenia cofnięto 6 zezwoleń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na dopuszczenie do obrotu środków ochrony roślin oraz zmieniono zakres stosowania dalszych 14 dopuszczonych do obrotu środków ochrony roślin.

Równocześnie zainicjowana została ocena wszelkich dostępnych danych naukowych, mająca zweryfikować zgłoszone wątpliwości naukowe dotyczące bezpieczeństwa stosowania neonikotynoidów w ochronie roślin. Aktualnie trwają kolejne prace Europejskiego Biura ds. Bezpieczeństwa Żywności w tym zakresie, których zakończenie zaplanowane jest na styczeń 2017 r. Dalsze działania w sprawie możliwości stosowania owadobójczych zapraw nasiennych, zawierających w swoim



składzie substancje czynne z grupy neonikotynoidów, w tym np. zniesienie wprowadzonych ograniczeń ich stosowania będą zatem związane z wynikami tej oceny.

Brak zapraw nasiennych zawierających substancje czynne z grupy neonikotynoidów utrudnił ochronę rzepaku ozimego. Należy jednak zauważyć, że analiza programów chemicznej ochrony rzepaku w momencie wycofywania środków ochrony roślin wskazywała już na brak innych zapraw nasiennych dopuszczonych do obrotu w tym zakresie. Do tej pory na terytorium Polski nie został zarejestrowany inny nowy środek ochrony roślin. Natomiast w obrocie znajdują się środki ochrony roślin z przeznaczeniem do zwalczania niektórych szkodników rzepaku ozimego w formie oprysków.

Biorąc powyższe pod uwagę, nie przewiduje się udzielenia zezwoleń w trybie art. 53 rozporządzenia nr 1107/20092 dotyczących zaprawiania nasion rzepaku środkami ochrony roślin zawierającymi substancje czynne z grupy neonikotynoidów do czasu zakończenia oceny danych naukowych przez Europejskie Biuro ds. Bezpieczeństwa Żywności.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2015 r. i w 2016 r. odmówił wydania zezwoleń na wprowadzenie do obrotu na okres do 120 dni dwóch środków ochrony roślin zawierających substancje czynne z grupy neonikotynoidów, w celu zaprawiania nasion rzepaku ozimego.

Nie mniej jednak, w celu rozwiązania problemu ochrony rzepaku, w Ministerstwie Rolnictwa podejmowane są aktywne działania w celu dopuszczenia do obrotu środka ochrony roślin zawierającego substancje czynne z innych grup chemicznych, z przeznaczeniem do stosowania w uprawie rzepaku.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

11.07.2016 r.

### **Odpowiedź na wnioski z III Konferencji Rady do spraw Kobiet i Rodzin z Obszarów Wiejskich**

W odpowiedzi na pismo Zarządu KRIR, przy którym przekazano wnioski zgłoszone podczas III Konferencji Rady do spraw Kobiet i Rodzin z Obszarów Wiejskich działającej przy Krajowej Radzie Izb Rolniczych, MRiRW przekazało następujące stanowisko wobec tych postulatów.

1. W odniesieniu do postulatu - skrócenie wieku emerytalnego dla rolników

W dniu 19 lipca 2016 r. Rada Ministrów pozytywnie zaopiniowała prezydencki projekt nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Celem tego projektu jest powrót do powszechnego wieku emerytalnego obowiązującego przed 1 stycznia 2013 r. Według projektu prezydenckiego wiek emerytalny powinien wynosić co najmniej 60 lat w przypadku kobiet i co najmniej 65 lat w przypadku mężczyzn. Sejm zajmie się tym projektem we wrześniu tego roku, a wprowadzenie regulacji w życie ma nastąpić z datą 1 października 2017 r.

2. W odniesieniu do postulatu - zwiększenie dziennego świadczenia chorobowego

Zgodnie z przepisami o ubezpieczeniu społecznym rolników, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który wskutek choroby jest niezdolny do pracy nieprzerwanie przez co najmniej 30 dni i wypłacany jest za każdy dzień niezdolności do pracy. Wprawdzie wysokość zasiłku chorobowego ustala w drodze rozporządzenia Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ale dokonuje tego po zasięgnięciu opinii Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników z uwzględnieniem stanu finansów Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników. Ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie stanowi samofinansujący się element

ubezpieczenia społecznego rolników. Oznacza to, że składki ubezpieczonych muszą sfinansować wydatki na świadczenia z tego ubezpieczenia. W związku z powyższym do wprowadzania ewentualnych zmian w zakresie wysokości i dostępu do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego, należy podchodzić bardzo ostrożnie, ponieważ konsekwencją zwiększonych wydatków będzie konieczność podwyższenia składek na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie. Wpływy i wydatki z Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników muszą się zbilansować, aby nie zachwiać jego płynności finansowej. Takie też podejście reprezentuje Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników, która jednocześnie ustala wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie.

3. W odniesieniu do postulatu - umożliwienie emerytom oraz rencistom KRUS korzystania z rehabilitacji w ośrodkach KRUS Zgodnie z przepisami o ubezpieczeniu społecznym rolników, KRUS w ramach statutowej działalności podejmuje działania na rzecz pomocy ubezpieczonym i osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującą jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji, albo zagrożonym całkowitą niezdolnością do pracy w gospodarstwie rolnym, obejmujące m.in. kierowanie na rehabilitację leczniczą do zakładów rehabilitacyjnych. W roku 2015 z rehabilitacji w ośrodkach KRUS skorzystało - 13 405 uprawnionych. Liczba osób korzystających z rehabilitacji każdorazowo jest zależna od stanu posiadanych środków na Funduszu Prewencji i Rehabilitacji, który tworzy się z odpisu od Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników oraz dotacji z budżetu państwa. Dla zobrazowania skali postulowanego przedsięwzięcia

należy dodać, że KRUS oraz Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników dysponują łącznie zaledwie 6 Centrami Rehabilitacji KRUS na około 1200 miejsc, natomiast w roku 2015 KRUS wypłaciła świadczenia emerytalne i rentowe dla około 1,2 mln osób. W obecnej sytuacji, warunki i środki pozostające w dyspozycji KRUS nie pozwalają na to, aby umożliwić świadczeniobiorcom dostęp do tego typu usługi. Działania KRUS będą natomiast koncentrowały się na poprawie jakości świadczonych usług rehabilitacyjnych i minimalizacji czasu oczekiwania na leczenie.

W stosunku do wszystkich osób pobierających świadczenia emerytalne i rentowe, niezależnie od systemu ubezpieczenia, z którego są one pobierane (ZUS czy KRUS), rehabilitacja lecznicza jest realizowana przez oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia na podstawie skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego. Jednocześnie należy dodać, iż w roku 2015 trzy jednostki KRUS oferowały, na podstawie umowy z NFZ, rehabilitację leczniczą dla osób podlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu, w tym również świadczeniobiorców KRUS.

4. W odniesieniu do postulatu - podjęcie działań wokół szkół wiejskich Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi stoi na stanowisku, że małe wiejskie szkoły są ważnym ośrodkiem integracji społeczności lokalnej, działalności kulturalnej i oczywiście edukacyjnej, nie tylko w odniesieniu do dzieci i młodzieży. Stąd też zagadnienia dotyczące wyrównywania szans edukacyjnych na obszarach wiejskich, w tym funkcjonowania małych szkół na obszarach wiejskich, zostały uwzględnione w Programie działań MRiRW na lata 2015-2019. Działania MRiRW w tym obszarze będą się koncentrowały w szczególności na tworzeniu warunków dla rozwoju edukacji na obszarach wiejskich, w tym wyrównywaniu szans edukacyjnych, utrzymaniu małych

szkół wiejskich oraz aktywizacji świetlic wiejskich i zwiększeniu dostępności do zajęć pozalekcyjnych. Dla przykładu MRiRW podjął dialog z Ministrem Edukacji Narodowej w sprawie uwzględnienia specyfiki szkół na terenach wiejskich w planowanych pracach dotyczących zmian przepisów prawa oświatowego (np. w zakresie sposobu naliczania subwencji oświatowej), a także z Ministrem Rozwoju w sprawie włączenia szkół wiejskich do sieci Lokalnych Ośrodków Wiedzy - przedsięwzięcia realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje starania, aby wyżej wymienione kwestie były ujęte w najważniejszych dokumentach programowych i strategicznych Rządu, w tym Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju, nad projektem której obecnie prowadzone są intensywne prace i która niebawem przekazana zostanie do konsultacji społecznych.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

04.08.2016 r.

### **Pomoc de minimis bez zmiany przepisów**

Realizując wniosek zgłoszony podczas IV Posiedzenia Krajowej Rady Izb Rolniczych V Kadencji, które miało miejsce 10 maja 2016 r. Zarząd KRIR wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dnia 8 czerwca 2016 r., pismem znak KRIR/KK/783/16 w sprawie podjęcia zmian przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz.Urz. UE L379 z 28.12.2006, str. 5) w taki sposób, aby po przekroczeniu kwoty de minimis rolnik zwracał tylko część przekraczającą ten limit. W odpowiedzi Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformowało, że aktualnie przy udzielaniu pomocy w

formie de minimis stosuje się zasady określone w:

- rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1),

- rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9),

- rozporządzeniu Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45).

W przepisach tych określono, że jeżeli z powodu rozdzielenia nowej pomocy de minimis limit pomocy zostałby przekroczony, to nowa pomoc nie może być uruchomiona.

Powyższe oznacza całkowity zakaz udzielania pomocy wnioskowanej w kwocie przekraczającej limit. Rygorystyczne przestrzeganie limitu i przyjmowanie do realizacji wniosków z kwotami pomocy nie przekraczającymi limitu gwarantuje zabezpieczenie przed sytuacjami zwrotu nadmiernie pobranej pomocy.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

13.07.2016 r.

### **Projekt ustawy o spółdzielniach rolników**

W dniu 13 lipca 2016 r. Zarząd KRIR w związku z pismem otrzymanym 27 czerwca 2016 r. z MRiRW odnośnie zajęcia stanowiska w zakresie projektu ustawy o spółdzielniach rolników (projekt do pobrania na stronie [www.krir.pl](http://www.krir.pl)) przekazał uwagi do ww. projektu. Samorząd rolniczy popiera przedstawione i oczekiwane

wprowadzenie podstaw prawnych ułatwiających zrzeszanie się rolników, w tym przypadku tworzenie spółdzielni rolników w celu koncentracji produkcji i podaży produktów rolnych. Jest to działanie potrzebne i uznane przez środowisko rolnicze. Niemniej jednak oprócz stworzenia odrębnych regulacji ustawowych dla tworzenia spółdzielni rolników należy odpowiednio zmienić kryteria dostępu dla działań PROW 2014-2020 czy uwzględnić spółdzielnie w obrocie ziemią, aby mogły się rozwijać przez dostęp do środków UE oraz do zakupu i dzierżawienia gruntów z zasobu ANR. Ponadto zgłosiliśmy szczegółowe uwagi do ww. projektu (do pobrania na stronie [www.krir.pl](http://www.krir.pl)).

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

14.07.2016 r.

#### **Potrzebna weryfikacja wartościowych przyrodniczo TUZ**

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych popierając wniosek Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej wystąpił 16 czerwca 2016 r. do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o weryfikację, z udziałem zainteresowanych rolników, trwałych użytków zielonych uznanych za cenne przyrodniczo, ponieważ rolnicy zgłaszają przypadki uznania za TUZ wartościowy pod względem przyrodniczym terenu, na którym od wielu lat znajduje się płyta obornikowa lub budynki gospodarcze. W odpowiedzi Ministerstwo Rolnictwa, dziękując za przekazane informacje, przekazało poniższe wyjaśnienia:

Uprzejmie informuję, że w 2015 r. za trwale użytki zielone cenne przyrodniczo zostały uznane:

- dla obszarów Natura 2000, dla których do dnia 20 listopada 2014 r. ustanowiono plany zadań ochronnych albo plany ochrony, te trwale użytki zielone, dla których, w tych planach zadań ochronnych albo w planach ochrony, określono działania ochronne dla siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,

położonych na tych trwałych użytkach zielonych;

- dla obszarów Natura 2000, dla których do dnia 20 listopada 2014 r. nie ustanowiono planów zadań ochronnych albo planów ochrony, te trwale użytki zielone, wyznaczone w formie działek rolnych, które wskazane są w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2015 r. w sprawie wyznaczenia trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym (Dz. U. poz. 348).

Z uwagi na to, że proces wyznaczania planów zadań ochronnych (PZO) oraz planów ochrony (PO) dla obszarów Natura 2000 nie został jeszcze zakończony a w okresie od dnia 21 listopada 2014 r. do dnia 31 października 2015 r. ustanowiono kolejne PZO i PO, dokonano aktualizacji statusu TUZ cennych przyrodniczo. Zmiany te skutkowały nowelizacją ww. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2015 r. w sprawie wyznaczenia trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym (Dz. U. poz. 348), w wyniku której na obecnym etapie za trwale użytki zielone cenne przyrodniczo uznawane są:

- dla obszarów Natura 2000, dla których do dnia 31 października 2015 r. ustanowiono plany zadań ochronnych albo plany ochrony, te trwale użytki zielone, dla których, w tych planach zadań ochronnych albo w planach ochrony, określono działania ochronne dla siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, położonych na tych trwałych użytkach zielonych;

- dla obszarów Natura 2000, dla których do dnia 31 października 2015 r. nie ustanowiono planów zadań ochronnych albo planów ochrony, te trwale użytki zielone, wyznaczone w formie działek rolnych, które wskazane są w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2016 r.

zmieniającego rozporządzenie w sprawie wyznaczenia trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym (Dz. U. poz. 313).

Jednocześnie uprzejmie wyjaśniam, że problem kwestionowania przez rolników wyznaczonych TUZ cennych przyrodniczo jest znany Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Kwestia ta jest obecnie analizowana, tak by możliwe było wyjaśnienie zaistniałego problemu oraz wypracowanie i wdrożenie stosownych rozwiązań.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

18.07. 2016 r.

### **Samorząd rolniczy wnioskuje o dopłaty do wapnowania gleb**

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych popierając wniosek przyjęty przez IV Walne Zgromadzenie Pomorskiej Izby Rolniczej w dniu 2.06.2016 r. oraz zgłaszany wielokrotnie przez wojewódzkie izby rolnicze, wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pismem z dnia 18 lipca 2016 r., o podjęcie zdecydowanych działań i ustanowienie ogólnopolskiego programu dopłat do wapnowania gleb, uwzględniającego również zwrot kosztów transportu.

Zakwaszenie gleb w Polsce jest problemem ogólnokrajowym. Jak podaje dr Grażyna Hołubowicz-Kliza z IUNG PB w Puławach większość typów gleb ulega zakwaszeniu. Do podstawowych czynników wpływających na taki stan zaliczany jest klimat oraz rodzaj skały macierzystej, a w Polsce ponad 90% gleb wytworzyło się na kwaśnych skałach naniesionych przez lodowce. Z takich gleb bardzo łatwo wymywane są składniki zasadowe, pogłębiając zjawisko zakwaszenia. Ponadto duże znaczenie mają naturalne procesy zachodzące w glebie, a na kolejnym miejscu wymienia się działalność człowieka. Skutkiem zakwaszenia jest m.in. uwalnianie bardzo niebezpiecznych dla zdrowia ludzi

metali ciężkich i tzw. glinu ruchomego.

Rzeczywiste zapotrzebowanie na wapno w przeliczeniu na czysty składnik wynosi około 2 tCaO/ha i taka ilość doprowadziłaby odczyn gleby do właściwego poziomu.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

19.07.2016 r.

### **W sprawie nowych przepisów w zakresie przywracania potencjału produkcji rolnej**

W dniu 19 lipca 2016 r. Zarząd KRIR zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w kwestii działania 126 "Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych".

W 2014 r. w wielu polskich gminach, m. in. w mazowieckiej gminie Warka wystąpiły niekorzystne zjawiska atmosferyczne, które poczyniły wiele zniszczeń w gospodarstwach sadowniczych (w tym utratę środków trwałych). Zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Mazowieckiego powołana została Komisja która oszacowała szkody, a rolnicy otrzymali protokoły z oszacowanymi stratami w gospodarstwach. Wiele osób złożyło wnioski do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach działania 126 "Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych", ale z powodu braku środków przeznaczonych na to działanie, nie zostały podpisane z rolnikami umowy umożliwiające skorzystanie z pomocy. Nie było także możliwości przesunięcia środków finansowych, ponieważ kończyła się perspektywa finansowa przeznaczona na lata 2007-2013.

W tej sytuacji Zarząd KRIR zwrócił się z prośbą, aby w nowych przepisach dotyczących przyznawania pomocy w

ramach działania podobnego, jakim było działanie 126, umożliwić tym osobom, które wtedy nie otrzymały pomocy z powodu braku środków aplikowanie o środki na bazie sporządzonych w 2014 r. protokołów. Takie działanie pozwoliłoby na wsparcie wielu rolników, którzy w 2014 r. ponieśli bardzo duże straty, nie otrzymując żadnej pomocy.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

20.07.2016 r.

### **Metodologia szacowania strat w rolnictwie**

W odpowiedzi na pismo Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych dotyczące koniecznych zmian w metodologii szacowania strat w rolnictwie w dniu 22 lipca 2016 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazało informacje, że po pięciu latach prowadzenia monitoringu suszy, w wyniku przeprowadzonych szczegółowych analiz oraz w oparciu o nowe dostępne dane o plonach z ostatnich lat umożliwiającą uzyskanie większej dokładności szacowania zagrożenia suszą dla poszczególnych upraw przygotowano nowe rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb (Dz.U. poz. 663).

Nowe wartości klimatycznego bilansu wodnego określone w rozporządzeniu uwzględniają w lepszym stopniu uzależnienie zapotrzebowania roślin na wodę, które zmienia się w zależności od zachodzących faz rozwojowych roślin. Albowiem zmiany w potrzebach wodnych roślin, które uzależnione są od faz fenologicznych zachodzą w sposób łagodny, nie jest zatem wskazane aby wielkości klimatycznego bilansu wodnego zmieniały się radykalnie jak to było przed wprowadzeniem zmian. Takie podejście sprawi zatem, że wartości klimatycznego bilansu wodnego będą

bardziej związane z potrzebami wodnymi roślin zmieniającymi się w ontogenezie rośliny a jednocześnie z warunkami pogodowymi niż dotychczas obowiązujące wielkości.

Zwiększono również liczbę stacji meteorologicznych uczestniczących w systemie. Obecnie system posiadał dane meteorologiczne z 466 stacji, a zatem baza danych meteorologicznych, na których jest on oparty, została zwiększona względem 2015 roku o 112 stacje. Istnieje też perspektywa pozyskania danych z kolejnych instytucji, które zakupiły stacje meteorologiczne i prawdopodobnie również użyczą swoje dane na rzecz SMSR.

Jednocześnie resort rolnictwa poinformował, że podjęte zostały prace legislacyjne nad ujednoczeniem zasad szacowania szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych poprzez m.in. wprowadzenie jednego formularza protokołu oszacowania szkód oraz wskazanie, że w przypadku gdy producent rolny nie posiada danych rachunkowych lub dokumentów potwierdzających wielkość prowadzonej produkcji rolnej w jego gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej średnia roczna produkcja rolna będzie ustalana jednolicie w całym kraju, na podstawie danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowego Instytutu Badawczego dotyczących cen i produkcji z 1 ha publikowanych dla celów szacowania szkód na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra do spraw rolnictwa.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

25.07.2016 r.

## **Resort rolnictwa w sprawie nowoczesnego monitoringu suszy rolniczej**

W związku z pismem Zarządu KRIR w sprawie opracowania nowoczesnego monitoringu suszy rolniczej, resort rolnictwa poinformował, że system monitoringu suszy rolniczej ma za zadanie wskazać obszary, na których wystąpiły straty spowodowane suszą w uprawach uwzględnionych w ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2016r. poz. 792), tj. dla zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych i roślin strączkowych.

Zgodnie z definicje, określoną, w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, suszą oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września danego roku - klimatycznego bilansu wodnego poniżej określonej wartości dla poszczególnych gatunków lub grup roślin uprawnych oraz kategorii glebowych.

O wystąpieniu suszy decyduje cały kompleks warunków meteorologicznych i glebowych. W systemie monitoringu suszy warunki meteorologiczne powodujące suszę są określane za pomocą klimatycznego bilansu wodnego (KBW). KBW wyraża różnicę pomiędzy opadem atmosferycznym a ewapotranspiracją potencjalną. Opad atmosferyczny jest mierzony na stacjach meteorologicznych natomiast wartość ewapotranspiracji potencjalnej (wyrażającej w przybliżeniu zdolność wyparowania wody z dobrze uwilgotnionego trawnika) oblicza się wykorzystując metodę, Penmana. Wartość tę, z wystarczającą precyzją można również wyznaczyć korzystając z wzorów uproszczonych, które uwzględniają elementy

meteorologiczne mierzone standardowo na stacjach meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Wystąpienie określonych wartości klimatycznego bilansu wodnego przedstawionych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 maja 2016 r. powoduje przeciętnie 20% spadek plonów w stosunku do wartości średnich wieloletnich. Wartości krytyczne klimatycznego bilansu wodnego oznaczające wystąpienie suszy zróżnicowano dla gatunków roślin lub grup roślin uprawnych oraz kategorii gleb i okresów rozwojowych. Do wyznaczenia progów klimatycznego bilansu wodnego wykorzystano statystyczno-empiryczne modele prognoz i model symulacyjny plonów opracowane w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach.

Do oceny zagrożenia suszą, został utworzony system monitoringu skutków suszy rolniczej uwzględniający klimatyczny bilans wodny i zmienność przestrzenną warunków glebowych. Wartości klimatycznego bilansu wodnego są obliczane dla kolejnych okresów sześciodekadowych na podstawie pomiarów stacji meteorologicznych. W 2016r. roku w systemie wykorzystywane dane z 466 stacji synoptycznych i posterunków opadowych.

W wyznaczaniu obszarów dotkniętych suszą, oprócz wartości klimatycznego bilansu wodnego, są brane pod uwagę właściwości retencyjne gleb, ustalone według kategorii glebowych, wydzielonych na podstawie map glebowo-rolniczych. W ten sposób uwzględnia się fakt silnego zróżnicowania podatności pokrywy glebowej Polski na skutki niedoboru wody.

W ramach systemu monitoringu suszy rolniczej w sezonie wegetacyjnym (od 1 kwietnia do 31 października) prowadzony jest również pomiar

wilgotności gleby w gospodarstwach referencyjnych. W skali kraju do systemu MSR włączono 20 gospodarstw, rozmieszczonych w sposób reprezentatywny w stosunku do kategorii podatności gleb na suszę oraz ryzyka wystąpienia suszy. Średnio w gospodarstwie referencyjnym monitorowanych jest od 3 do 5 pól uprawnych, łącznie 67 w skali kraju. Najwięcej gospodarstw referencyjnych rozmieszczonych jest w pasie Niżu Środkowopolskiego (woj. wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, łódzkie i mazowieckie), gdzie na podstawie danych z wielolecia stwierdzono największy deficyt wody w okresie wegetacyjnym. Na polach referencyjnych w monitorowanych gospodarstwach występują zróżnicowane uprawy. Pomiary wilgotności realizowane są dwa razy w tygodniu przy użyciu sondy profilowej PR2 Delta-T®. Sonda mierzy wilgotność w profilu glebowym na sześciu poziomach głębokości: 10, 20, 30, 40, 60 i 100 cm. Równocześnie z pomiarem wilgotności prowadzone są obserwacje rozwoju fizjologicznego roślin, w tym m.in. wigor, poziom zachwaszczenia i porażenie chorobami. Wyniki pomiaru wilgotności i obserwacji przesyłane są każdego tygodnia do IUNG-PIB w celu dalszej oceny reakcji roślin na stres wodny. Stopień zagęszczenia pól referencyjnych monitoringu wilgotności gleby jest zbyt mały na ekstrapolację wyników pomiarów na użytki rolne w skali całego kraju i określenia na tej podstawie zasięgów suszy. Na podstawie uzyskanych wyników na bieżąco w sezonie wegetacyjnym tworzony jest wykres stanu uwilgotnienia profilu glebowego, a następnie wykres dostępności wody dla roślin wyliczonej w oparciu o krzywą, pF, ciśnienie ssące z jaką woda wiązana jest w agregatach glebowych. Wartość w zakresie 3,2 — 4,2 na krzywej pF oznacza ograniczony dostęp roślin do wody i zahamowanie tempa rozwoju (stopniowe wędniecie roślin), a

wartość > 4,2 całkowitą niedostępność wody i usychanie roślin. Wyniki monitoringu wilgotności gleby włączone są, do systemu MSR i służą weryfikacji zagrożenia suszy określonego w oparciu o bieżące dane meteorologiczne (opady, temperatura, usłonecznienie itp.) oraz kategorii podatności gleby na suszę (możliwości retencyjne gleby).

Oprócz weryfikacji bezpośredniej zagrożenia suszy realizowanej przy pomocy pomiaru wilgotności gleby i analizy dostępności wody dla systemu korzeniowego roślin na polach referencyjnych testowane są metody zdalne oparte na zdjęciach satelitarnych. W ramach tych testów opracowane zostaną, dodatkowe funkcje na stronie internetowej monitoringu suszy rolniczej obrazujące aktualny stan wegetacji roślin za pomocą wskaźnika NDVI i aktualny stopień uwilgotnienia gleby za pomocą wskaźnika inercji termalnej ATI. W bieżącym roku prowadzone są, również badania z zastosowaniem satelitarnych zobrazowań radarowych satelity Sentinel-1 i oceny przestrzennej zmienności stanu uwilgotnienia gleby z wykorzystaniem współczynnika rozpraszania wstecznego i algorytmów pochodnych. System zawiera aplikacje komputerowe integrujące dane meteorologiczne potrzebne do obliczenia klimatycznego bilansu wodnego oraz dane z cyfrowej mapy glebowo-rolniczej obrazującej przestrzenne zróżnicowanie retencji wodnej różnych kategorii agronomicznych gleb. Informacje dotyczące wystąpienia suszy - w postaci dekadowych raportów - są przekazywane Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz publikowane w serwisie internetowym.

Na plon roślin uprawnych wpływa bardzo wiele czynników, jak między innymi stosowanie odpowiedniej agrotechniki: termin, gęstość, głębokość siewu, dawka i termin nawożenia, skład chemiczny nawozów, stosowanie środków ochrony roślin



przed szkodnikami, regulacja zachwaszczenia, ochrona przed chorobami, plodozmian, uprawa roli, właściwie przeprowadzony i wykonany w odpowiednim terminie zbior. Ważną rolę odgrywa też właściwy dobór odmiany dostosowany do stanowiska regionu. W analizach zagrożenia suszy nie uwzględnia się czynników agronomicznych, które istotnie różnicują straty w plonach w poszczególnych gospodarstwach. Bardzo ważnym elementem w uprawie roślin przeciwdziałającym zmniejszeniu strat jest zwłaszcza stosowanie odpowiedniej agrotechniki, jak dostosowanie upraw do okresu wegetacyjnego (przyśpieszenie daty siewu wiosennego w przypadku zbóż jarych, termin opóźniony w przypadku braku wody powoduje znaczne straty w plonie). Równie ważny jest dobór gatunków i odmian, bardziej tolerancyjnych na suszy, efektywniej wykorzystujących wodę czy zbiegi przeciwerozryjne, jak np. z orką, w poprzek stoków. Powyższe czynniki plonotwórcze w określeniu strat plonów przez suszę nie są, uwzględniane w systemie monitoringu suszy rolniczej. W systemie monitoringu suszy rolniczej brane są pod uwagę wyłącznie czynniki związane z niedoborem wody i ich wpływ na wielkość plonu.

Raporty dotyczące obszarów wystąpienia suszy rolniczej publikowane są przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w drodze obwieszczeń w okresie od 1 czerwca do 20 października, w terminie do 10 dni po zakończeniu sześciodekadowego okresu. W skali roku jest 13 raportów o obszarach wystąpienia suszy rolniczej.

W oparciu o nowe dane o plonach, m.in z 2015 roku, w bieżącym roku zweryfikowano dotychczas obowiązujące wartości krytyczne KBW dla monitorowanych upraw oraz zweryfikowano je pod kątem uwzględnienia w lepszym stopniu uzależnienia zapotrzebowania roślin na wodę, które zmienia się w

zależności od zachodzących faz rozwojowych roślin.

Jednocześnie resort poinformował, że w celu dalszego usprawnienia systemu monitoringu suszy rolniczej rozważona zostanie również możliwość uwzględnienia zasobów wodnych pochodzących z okresu zimowego. Aktualnie w IUNiG-PIB prowadzone są prace nad wyznaczeniem klimatycznego bilansu wodnego dla okresu zimowego (grudzień-marzec) dla obszaru Polski w okresie 1970-2015.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

08.08.2016 r.

### **Zwolnienie z podatku rolnego**

Realizując wniosek zgłoszony podczas IV Posiedzenia Krajowej Rady Izb Rolniczych V Kadencji, które miało miejsce 10 maja 2016 r. Zarząd KRIR wystąpił do Ministra Finansów dnia 8 czerwca 2016 r. pismem znak KRIR/AP/W/758/2016 w sprawie wprowadzenia zmian w art. 12 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. 2016 poz 617). Wniosek dotyczył wprowadzenia zwolnienia z podatku rolnego gruntów objętych w trwałe zagospodarowanie na podstawie umowy dzierżawy od osoby fizycznej.

W odpowiedzi Ministerstwo Finansów informuje:

'Zwolnienie przewidziane w art.12 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym, dotyczy gruntów przeznaczonych na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni nieprzekraczającej 100 ha; będących przedmiotem prawa własności lub prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nabyte w drodze umowy o sprzedaży, będących przedmiotem umowy o oddanie gruntów w użytkowanie wieczyste, wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, objęte w trwałe zagospodarowanie.

Za trwałe zagospodarowanie, w rozumieniu przepisu uważa się objęcie gruntów będących własnością państwową w dzierżawę lub użytkowanie na okres nie krótszy niż 10 lat. Zawarcie umowy dzierżawy gruntów, uprawnia więc do zwolnienia tylko w przypadku, gdy przedmiotem tej umowy są grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Agencji Nieruchomości Rolnych).

Celem powyższego zwolnienia jest tworzenie gospodarstw rolnych lub poprawa ich struktury. W przypadku dzierżawy gruntów rolnych między osobami fizycznymi cel ten nie jest realizowany. Nie następuje bowiem w wyniku takiej umowy utworzenie ani powiększenie gospodarstwa, ponieważ dzierżawca nie przestaje być posiadaczem gospodarstwa rolnego i podatnikiem podatku rolnego od wydzierżawionych gruntów, a wydzierżawiający nie tworzy i nie powiększa swojego gospodarstwa rolnego o te grunty (z wyjątkiem dzierżawy zgodnie z przepisami o ubezpieczeniu społecznym rolników lub dotyczącymi uzyskiwania rent strukturalnych).

Z powyższych względów nowelizacja art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym polegająca na objęciu zwolnieniem gruntów rolnych dzierżawionych od osób fizycznych nie może być zrealizowana."

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

16.08.2016 r.

### **Uwagi do ustawy o funduszach ochrony przychodów rolniczych**

22 sierpnia 2016 r. Zarząd KRIR przekazał uwagi do nowej wersji projektu ustawy o funduszach ochrony przychodów rolniczych. Zdaniem KRIR przedstawiony projekt, którego celem jest stworzenie mechanizmu zabezpieczającego przynajmniej w części roszczenia rolników względem niewypłacalnych podmiotów skupujących, wydaje się co

do zasady słuszny, nie mniej jednak w obecnej sytuacji kryzysowej na wielu rynkach rolnych samorząd rolniczy jest przeciwny nakładaniu dodatkowych obciążeń finansowych na rolników. Należy bezwzględnie, w przypadku zamysłu utworzenia przez ustawodawcę takich funduszy, obciążyć również kosztami ich funkcjonowania nie tylko rolników, ale i przetwórców.

Odnosnie zaproponowanych przepisów zgłoszono następujące uwagi:

Brak jest w nim jakichkolwiek mechanizmów zabezpieczających zarówno rolników jak i Skarb Państwa przed tzw. "planowanymi upadłościami" nieuczciwych podmiotów skupujących. Wprawdzie rolnicy otrzymają możliwość odzyskania części należności jednak pamiętać należy, że w gruncie rzeczy będą to środki pochodzące z ich własnych pieniędzy - przecież skupujący wliczą konieczność odprowadzenia składki na fundusz w koszt działalności a co za tym idzie pomniejszą ceny skupu na niekorzyść rolników, lub pieniędzy pochodzących z dotacji skarbu państwa. Zasadnym wydaje się być wpisanie w projekt konieczności złożenia przez funkcjonujące podmioty skupujące zabezpieczenia chociażby w formie weksla lub kaucji gwarancyjnej która obniży rentowność ewentualnych celowych upadłości.

Założone w projekcie koszty administracji funduszem, skopiiowane z ustaw ustanawiających fundusze promocji, przewidują możliwość wydatkowania 3,5% środków zgromadzonych na funduszu w celu jego obsługi administracyjnej przez ARR (w poprzedniej wersji 2%, a we wcześniejszej 1,5%). Oznacza to, że np. fundusz gromadzony ze środków przekazywanych przez zakłady skupujące wieprzowinę lub mleko dysponować będzie znacznymi środkami na administrację. Na takie działania nie ma zgody samorządu rolniczego. Zasadnym wydaje się więc policzenie realnych kosztów

administrowania funduszami i wpisanie w ustawę maksymalnych kwot przeznaczonych na powyższy cel. Podział na rodzaje Funduszy zaproponowany w projekcie może spowodować sytuację taką że np. Fundusze Ochrony Przychodów Producentów Mięsa będą miały dużo środków a stosunkowo mniej strat, natomiast Fundusze Ochrony Producentów Roślin potencjalnie narażonych na duże straty będą dysponować mniejszymi możliwościami rekompensat. Dlatego też, należałoby rozważyć połączenie Funduszu Ochrony Przychodów Producentów Mięsa Wieprzowego i Końskiego, Producentów Mięsa Wołowego, Owczego i Koziego, Producentów Mięsa Drobiowego i Króliczego w jeden Fundusz tak jak jest w przypadku Funduszu Ochrony Przychodów Producentów Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych, Rzepaku, Rzepiku, Roślin Strączkowych, Kukurydzy, Ziemniaków, Buraków Cukrowych, Tytoniu i Chmielu. Nie wiadomo z jakich przesłanej wynika połączenie np. Producentów Drobiu z Producentami Królików, czy Producentów Mięsa Wieprzowego z Producentami Mięsa Końskiego. Dodatkowo zdaniem samorządu rolniczego rolnik będzie musiał bardzo długo czekać na wypłatę rekompensaty. Nasze wątpliwości budzi również możliwość rekompensaty dla rolników niebędących „vatowcami” i nie prowadzących ksiąg rachunkowych. Nadal budzi zastrzeżenie projektowany przepis art. 12 ust. 1 pkt 1. Zdaniem samorządu rolniczego 30% próg należy obliczać oddzielnie dla każdej z produkcji, np. roślinnej i zwierzęcej. Konieczne jest rozgraniczenie strat w działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie na straty w produkcji roślinnej, i oddzielnie, w produkcji zwierzęcej, ponieważ rolnicy prowadzący produkcję zwierzęcą nigdy nie osiągają straty 30% w produkcji. Zdaniem Zarządu KRIR należałoby rozważyć wprowadzenie do

dotowanego systemu ubezpieczeń rolnych, ubezpieczenia zdarzeń, o których mowa w przepisach projektowanej ustawy.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

24.08.2016 r.

### **Opinia KRIR do projektu Kodeksu przeciwdziałania uciążliwości zapachowej**

W związku z zamieszczeniem na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska projektu Kodeksu przeciwdziałania uciążliwości zapachowej Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych przekazał pismem z dnia 26 sierpnia 2016 r. Ministrowi Środowiska następującą opinię w tej sprawie:

W przedstawionym projekcie Kodeksu rozdział V.3. Rolnictwo odnosi się bezpośrednio do zapachów powstających w związku z prowadzeniem produkcji rolniczej.

Zdaniem samorządu rolniczego Rozdział ten powinien być przygotowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Obowiązki rolników w zakresie gospodarowania zgodnego z wymogami ochrony środowiska zawarte są w Kodeksie Dobrych Praktyk, który rolnicy znają od wielu lat i przestrzegają go. Nakładanie na rolników dodatkowych obowiązków wiąże się z ponoszeniem kosztów dostosowania gospodarstwa. Należy przewidzieć środki finansowe na odpowiednie inwestycje dostosowawcze w rządowych programach jak np. PROW. Ponadto trzeba przewidzieć czas na przeprowadzenie tych działań.

Uważamy, że rolnictwo w Polsce generalnie nie stwarza problemów w zakresie uciążliwości zapachowej, ponieważ nie ma zbyt wielu ferm wielkogabarytowych, które wytwarzałyby odory, stanowiące problem dla mieszkańców. W związku z drastycznym spadkiem pogłowia trzody chlewnej takie zagrożenie nie jest przewidywane.

Ponadto należałoby wziąć pod uwagę, że specyfika środowiska wiejskiego wiąże się z obecnością zwierząt, które nie stanowią zagrożenia dla środowiska a raczej są nieodłącznym elementem wsi.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

31.08.2016 r.

### Zmiany w płatnościach na rok 2017

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, przedłożony przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi.

Najważniejsze proponowane zmiany:

Przewidziano rozwiązania, które będą sprzyjać lepszemu wykorzystaniu wsparcia w sektorze roślin wysokobiałkowych i budowaniu bardziej konkurencyjnej bazy surowcowej do produkcji pasz.

Od 2017 r. dotychczasowa płatność do roślin wysokobiałkowych zostanie zastąpiona dwiema odrębnymi formami wsparcia:

1) płatnością do roślin strączkowych na ziarno – będzie to wsparcie dla roślin mających istotne znaczenie w produkcji pasz białkowych, tj. bobiku, grochu pastewnego, łubinu białego, łubinu wąskolistnego, łubinu żółtego i soi zwyczajnej. Płatności będą zróżnicowane w zależności od powierzchni upraw.

2) płatnością do roślin pastewnych – w tym przypadku wspierane będą gatunki objęte płatnością do roślin wysokobiałkowych w latach 2015-2016 (esparceta, koniczyna, komonica, łądzwian, lucerna, nostrzyk, seradela, wyka) – z wyjątkiem warzywnych roślin strączkowych. Płatność będzie można uzyskać maksymalnie do 75 ha uprawy.

Płatność do owoców miękkich będzie przyznawana wyłącznie do truskawek, nie będzie kontynuowane wsparcie do produkcji malin.

Jeśli chodzi o płatność do buraków cukrowych, to wsparcie będzie

przyznawane do całkowitej powierzchni upraw buraków cukrowych objętej umową, a nie wyłącznie do powierzchni upraw buraków kwotowych (rozwiązanie to wprowadzono ze względu na zniesienie od 1 października 2017 r. kwotowania produkcji cukru).

Obniżono limit bydła i krów w gospodarstwie – z 30 do 20 sztuk – które będzie można objąć płatnością. Wsparcie skoncentruje się na gospodarstwach, w których mimo ogólnego wzrostu pogłowia tych zwierząt, zaobserwowano tendencję spadkową.

Zmieniono okres przetrzymywania owiec, czyli okres w którym zwierzęta, aby kwalifikowały się do płatności muszą przebywać w gospodarstwie. Okres ten ma obejmować czas od 15 marca do 15 kwietnia roku złożenia wniosku (obecnie obejmuje czas od 20 października do 20 listopada roku złożenia wniosku). Przesunięcie tego okresu ułatwi zarządzanie stadem.

Uproszczono procedurę ubiegania się o wsparcie do hodowli owiec i kóz. Rolnikom będzie łatwiej starać się o wsparcie do owiec i kóz, bo nie będzie już wymagane podawanie wraz z wnioskiem numerów identyfikacyjnych zwierząt (kolczyków), co jest czasochłonne i obarczone dużym ryzykiem popełnienia błędu.

Nowe zasady przyznawania płatności bezpośrednich zaczną obowiązywać od 2017 r.

[www.minrol.gov.pl](http://www.minrol.gov.pl)

20.09.2016 r.

### Czy sprzedaż żywności przez rolników będzie faktycznie ułatwiona?

27 września 2016 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników, przedłożony przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi. Zdaniem projektodawcy zaproponowane przepisy stworzą

rolnikom rzeczywiste możliwości sprzedaży konsumentom żywności uzyskanej z własnej uprawy, chowu lub hodowli. Chodzi m.in. o mięso pochodzące od hodowanych w gospodarstwie zwierząt poddanych ubojowi w zatwierdzonej rzeźni, produkty mięsne (np. szynki, pasztety, kiełbasy), produkty mleczne (np. ser, masło), produkty złożone (np. pierogi z mięsem), przetwory z owoców (np. soki owocowe, dżemy) oraz warzywa (np. marynaty, kiszonki i soki warzywne), pieczywo, wyroby cukiernicze i niemięsne wyroby garmażeryjne (np. pierogi z serem).

Projektowana ustawa zakłada zdefiniowanie pojęcia „rolniczy handel detaliczny” oraz wskazuje Inspekcję Weterynaryjną, jako organ odpowiedzialny za nadzór nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności zwierzęcej środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego oraz produkty pochodzenia zwierzęcego (żywności złożonej), produkowanej w ramach rolniczego handlu detalicznego. Nadzór nad żywnością pochodzenia niezwierzęcego pozostanie natomiast w gestii Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Projekt powierza także organom Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych kompetencje do sprawowania nadzoru nad jakością handlową żywności znajdującej się w rolniczym handlu detalicznym.

Minister rolnictwa i rozwoju wsi, razem z ministrem zdrowia, określi w rozporządzeniach: limity ograniczające rozmiar działalności prowadzonej przez jeden podmiot w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz wymagania higieniczne dla podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny produktami pochodzenia zwierzęcego i żywnością złożoną (w ramach możliwych dostosowań tych wymagań do wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej). Dla podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny żywnością

pochodzenia niezwierzęcego analogiczne wymagania higieniczne będzie mógł określić w rozporządzeniu minister zdrowia. Projektowana ustawa wprowadza także preferencje podatkowe dla podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny.

Oczekuje się, że efektem proponowanych rozwiązań będzie wzrost liczby funkcjonujących na rynku podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny, które będą podlegać wpisowi do rejestru prowadzonego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej (powiatowi lekarze weterynarii) lub Państwowej Inspekcji Sanitarnej (państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni lub państwowi graniczni inspektorzy sanitarni).

Znowelizowane przepisy mają obowiązywać od 1 stycznia 2017 r.

Źródło: [premier.gov.pl](http://premier.gov.pl)

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

28.09.2016 r.

### **Niższe stawki dopłat do materiału siewnego**

Z dniem 27 września 2016 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 września 2016 r. w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany za rok 2016 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1542). Zgodnie z § 1 ww. rozporządzenia stawki dopłaty do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany wynoszą odpowiednio:

- 69,40 zł – w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych;
- 111,00 zł – w przypadku roślin strączkowych;
- 347,00 zł – w przypadku ziemniaków.

Zarząd KRIR zgłaszał swoje uwagi do

tego projektu, zwracając uwagę, że takie propozycje stawek są krzywdzące dla rolników. W czasie, gdy załamują się wszystkie rynki rolne, spada opłacalność na płody, gospodarstwa borykają się z problemami finansowymi, dodatkowo dotyczą ich niekorzystne zjawiska atmosferyczne (zeszłoroczna susza, tegoroczne problemy ze zbiorem spowodowane długotrwałymi opadami), Państwo Polskie zmniejsza wsparcie na zakup materiału siewnego. Jeżeli tak dalej będzie prowadzona polityka rolna to w krótkim czasie doczekamy się wielkiego kryzysu, nie tylko w sektorze rolnym, który już następuje, ale również w innych w sektorach gospodarki.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

28.09.2016 r.

### **Pomoc dla poszkodowanych w wyniku gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy**

Producenci rolni, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy, mogą od 17 do 31 października br. składać do ARiMR wnioski o udzielenie pomocy.

Stawki pomocy wynoszą:

900 zł na 1 ha powierzchni upraw, w tym owocujących upraw drzew i krzewów owocowych, w których wystąpiły szkody w wysokości co najmniej 70% spowodowane przez grad, huragan, deszcz nawalny lub suszę;

100 zł na 100 m<sup>2</sup> powierzchni upraw w szklarniach i tunelach foliowych, w których szkody spowodowane wystąpieniem gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy powstały na powierzchni co najmniej 70%;

Wysokość pomocy dla poszczególnych rolników będzie ustalana jako iloczyn deklarowanej przez rolnika we wniosku, powierzchni upraw, na której wystąpiły szkody oraz stawki pomocy. Wysokość pomocy na jedno gospodarstwo nie może być większa niż równowartość w złotych 15 tys. euro.

Kwota pomocy będzie podlegała pomniejszeniu o 50% dla rolników nieposiadających polisy ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej.

[www.minrol.pl](http://www.minrol.pl)

28.09.2016 r.

### **Możliwość podjęcia pracy przez pobierających rentę strukturalną**

W dniu 19 września 2016 r. Zarząd KRIR zwrócił się do ministra rolnictwa i rozwoju wsi z prośbą o zmianę przepisów art. 13 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie (Dz. U. z 2001 r. nr 52, poz. 539) w zakresie umożliwienia osobie pobierającej rentę strukturalną podjęcie dodatkowej pracy.

Samorząd rolniczy zwrócił uwagę, że według obowiązujących przepisów, rolnik pobierający rentę strukturalną nie może otrzymywać żadnego wynagrodzenia, które podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Wysokość renty strukturalnej jest w wielu przypadkach niewystarczająca do utrzymania gospodarstwa domowego, a dodatkowo osoby ją pobierające przekazały swoje gospodarstwo młodemu rolnikowi i zrezygnowały tym samym z jedyne go źródła swojego dochodu. Często osoby w wieku 55-65 lat mogłyby podjąć dodatkową pracę, jednak zabrania tego ww. przepisy. Co więcej, powyższa ustawa odbiera także prawo do zasiadania w organach takich jak np. rada nadzorcza banku spółdzielczego czy spółka komunalna.

Ponadto, należy wziąć pod uwagę fakt, że renta strukturalna nie jest rentą chorobową, i tak jak w przypadku emerytów pobierających świadczenia z KRUS i ZUS, zdaniem samorządu rolniczego, należy umożliwić osobom pobierającym rentę strukturalną podejmowanie pracy i uzyskiwanie dochodów do pewniej wysokości.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

19.09.2016 r.

### **Stanowisko Zarządu KRIR w sprawie wirusa Afrykańskiego Pomoru Świń**

W przekazanym w dniu 15 września 2016 r. Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi stanowisku, Zarząd KRIR wskazał, iż wielkim zaniepokojeniem obserwuje pogarszającą się sytuację producentów trzody chlewnej związaną się z rozprzestrzenianiem się w kraju wirusa afrykańskiego pomoru świń.

Zdaniem Zarządu KRIR dotychczasowe regulacje prawne, ich przestrzeganie i egzekwowanie przez służby państwowe, podległe poszczególnym resortom, nie przyczyniły się do zmniejszenia zagrożenia przeniesienia wirusa z Podlasia na pozostałe tereny kraju.

Wynikiem tego jest zawleczenie wirusa na tereny powiatów województwa mazowieckiego i lubelskiego, przylegające do wyznaczonej przez KE strefy ochronnej w woj. podlaskim. Konsekwencją tego są nowe decyzje KE z 22 sierpnia br. 2016/1405 oraz 2016/1406, powiększające obszary kraju objęte ograniczeniami w obrocie trzodą chlewną. Oddala to o kolejne miesiące, a być może lata, możliwość przywrócenia tak ważnego dla polskich producentów, eksportu mięsa wieprzowego i jego przetworów z terenów objętych ograniczeniami poza granice UE.

Mając na względzie miliardowe straty dla całej polskiej gospodarki, rolników, przemysłu mięsnego i budżetu Państwa, jakie mogą wystąpić w przypadku dalszego

rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń, oczekujemy podjęcia przez Rząd zdecydowanych i skutecznych działań mającym temu zapobiec.

Wprowadzony w 2015 roku „Program bioasekuracji mający na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń na lata 2015-2018” miał m.in. za zadanie ograniczenie produkcji w małych gospodarstwach oraz zaniechanie przez mieszkańców wsi utrzymywania świń na potrzeby własne. Jednakże ze względu na wielkość środków budżetowych przeznaczonych na jego realizację w tym rekompensat za zaniechanie chowu świń, nie przyniósł oczekiwanych rezultatów. Równocześnie rolnicy nie otrzymali odpowiedniego wsparcia na pełne dostosowanie się gospodarstw do nowych wymogów utrzymywania świń. Zarząd KRIR popierając utworzenie międzyresortowego zespołu ds. skutków ASF liczy, iż jego prace dotyczące skutków i przyczyn rozprzestrzeniania się choroby ASF, przyniosą nie tylko oczekiwane przez rolników zmiany w „Programie bioasekuracji”, czy ograniczenie populacji dzików, ale przede wszystkim znaczne zwiększenie środków budżetu Państwa przeznaczonych na zapobieganie i zwalczanie wirusa oraz wsparcie gospodarstw dotkniętych wprowadzanymi ograniczeniami.

Odnosząc się do przygotowywanych przez resort zmian regulacji prawnych mających na celu ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się wirusa ASF w Polsce, Zarząd KRIR oczekuje, iż będą w nich uwzględnione przesłane do tej pory wnioski i postulaty samorządu rolniczego dotyczące m.in.; zabezpieczenia środków finansowych w budżecie Państwa na wykup trzody chlewnej ze wszystkich stref objętych ograniczeniami, ścisłego nadzoru nad obrotem zwierząt przez odpowiednie państwowe służby.

Wyrażono również nadzieje, iż zmiany nie będą polegały, tylko na zwiększaniu kar za ewentualne nie przestrzeganie przepisów, ale tworzyły zachętę do zaangażowania się w zapobieganie dalszej ekspansji wirusa ASF w Polsce.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

15.09.2016 r.

### **Stanowisko Zarządu KRIR w sprawie Kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej (CETA)**

W dniu 15 września 2016 r. Ministrowi Rozwoju oraz do wiadomości Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazane zostało Stanowisko Zarządu KRIR w sprawie Kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej (CETA).

Na początku lipca 2016 roku Komisja Europejska formalnie zaproponowała państwom członkowskim podpisanie Kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej (CETA). Po podpisaniu przez kraje członkowskie i przegłosowaniu jej przez Parlament Europejski, będzie ona mogła wejść tymczasowo w życie. Komisja Europejska wyraża stanowisko, że CETA z prawnego punktu widzenia jest porozumieniem dotyczącym polityki handlowej UE, a więc zgodnie z Traktatem Lizbońskim leżącej w kompetencjach Komisji Europejskiej. Zaproponowała jednak, by ratyfikowano ją jako umowę typu mieszanego, by „pokazać państwom członkowskim, że to one podejmują decyzje polityczne w tej sprawie”.

Jednak, by umowa weszła w życie wcześniej, wystarczą podpisy ministrów odpowiedzialnych za sprawy handlu międzynarodowego państw członkowskich w Radzie UE oraz zgoda Parlamentu Europejskiego. KE ma nadzieję, że stanie się to do szczytu UE-Kanada, który odbędzie się 27 października 2016 r. Nieformalne spotkanie ministrów ds. handlu międzynarodowego odbędzie się 22-23 września w Bratysławie, gdzie

Wiceprezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki przedstawi stanowisko Polski podczas spotkania ministrów handlu w ramach Rady Unii Europejskiej.

Samorząd rolniczy stanowczo sprzeciwia się zarówno takiemu podejściu KE, jak i podpisaniu tej umowy. Zarząd KRIR uważa, że polski Rząd nie może przychylić się do propozycji Komisji Europejskiej, zakładającej wejście w życie umowy przed ratyfikacją przez parlamenty krajowe, dlatego apeluje do Posłów RP o jak najszybsze uchwalenie rezolucji Sejmu wzywającej Rząd RP do przedstawienia negatywnego stanowiska.

Zdaniem samorządu rolniczego, umowa CETA jest formą zabezpieczenia dla amerykańskich firm w razie niepowodzenia negocjacji umowy TTIP. Jak wskazują eksperci, zakres i treść CETA w wielu miejscach przypomina umowę TTIP. Ponadto, wiele amerykańskich praktyk powszechnie stosowanych jest w Kanadzie.

Umowa CETA ma znieść 98 proc. barier celnych między UE a Kanadą, w tym 90 proc. barier na produkty rolne i doprowadzić do wzajemnego otwarcia rynków. Wyjątki w liberalizacji rynku rolnego dotyczą m.in. mięsa wołowego, wieprzowiny, drobiu i serów, na które ustalono kwoty.

Kanadyjski model rolnictwa to głównie gospodarstwa wysokotowarowe, przemysłowe, który znacznie różni się od modelu europejskiego, gdzie dominują gospodarstwa rodzinne. Wejście w życie CETA doprowadzi do zanikania małych gospodarstw rodzinnych, co najdotkliwiej odczują państwa, w których gospodarstwa rodzinne stanowią podstawę rolnictwa. Znacznie różnią się także koszty energii – bardzo ważnego czynnika przy produkcji rolnej, które w Kanadzie są o wiele niższe.

W Kanadzie obowiązują mniej rygorystyczne normy dotyczące dobrostanu zwierząt, niż te stosowane w UE. Nadzór nad producentami



mięsa jest znikomy, w przeciwieństwie do rynkowej presji na prowadzenie hodowli możliwie najniższym kosztem. Przyjęcie CETA umożliwiłoby Kanadzie eksport mięsa podchodzącego od zwierząt hodowanych w takich warunkach, wobec czego polscy producenci musieliby rywalizować z wytwórcami stosującymi mniej kosztowne praktyki.

Ponadto, w Kanadzie obowiązują odmiennie dopuszczalne poziomy pestycydów. Komisja Europejska zakazała stosowania niektórych substancji czynnych z grupy neonikotynoidów, które w Kanadzie są dopuszczone do stosowania. Zakaz stosowania neonikotynoidów to wzrost kosztów produkcji (konieczność stosowania większej liczby zabiegów i ŚOR) i mniejsza konkurencyjność polskich producentów rzepaku względem rynku kanadyjskiego, a także unijne, że względu na wprowadzenie przez niektóre kraje UE czasowych zezwoleń na stosowanie neonikotynoidów w rzepaku.

Obawy samorządu rolniczego wzbudza też fakt, że Kanada jest jednym z trzech największych producentów żywności zmodyfikowanej genetycznie na świecie. Nie jest też wymagane obowiązkowe oznakowanie pozwalające na rozpoznanie takiej żywności, które obowiązuje w UE. Szczególne obawy polskich rolników budzi uprawa i sprzedaż genetycznie zmodyfikowanych jabłek w Kanadzie. Umowa CETA pozwoli na zwiększenie eksportu jabłek do Europy, co uderzy głównie w Polskę, gdzie produkcja jabłek jest największa w UE.

W Kanadzie obowiązuje także 15 wykazów dozwolonych dodatków do żywności, które mogą być umieszczane na etykiecie jako nazwa zwyczajowa zastosowanego środka barwiącego (np. barwnik spożywczy zamiast zieleń trwała FCF), których stosowanie w UE jest ograniczone, a w niektórych państwach zakazane. Unijne wymogi dotyczące etykietowania są bardziej restrykcyjne niż te obowiązujące w Kanadzie.

Zróznicowane podejścia do wielu kwestii dotyczących rolnictwa będzie wymuszało współpracę w zakresie regulacji prawnych, co uniemożliwi przestrzeganie wysokich norm UE i osłabi je dla celów komercyjnych.

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych, będącej krajowym reprezentantem wszystkich rolników uważa, że Kompleksowa umowa gospodarczo-handlowa (CETA) spowoduje zniszczenie rolnictwa w Polsce i w Europie, a co za tym idzie ogromne negatywne skutki ekonomiczne dla Polski. Bezpieczeństwo żywnościowe i obronne są głównym obowiązkiem państwa.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

15.09.2016 r.

### **Odstrzał sanitarny dzików przebiega planowo**

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych, dzieląc zaniepokojenie rolników województwa lubelskiego, skutkami nadmiernej populacji dzików, rozprzestrzenianiem się choroby ASF oraz niezadowalającymi efektami odstrzału prowadzonego przez koła łowieckie, wystąpił w dniu 19 lipca 2016 r. pismem znak KRIR/MR/W/958/2016 do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wykonanie zarządzonego w lutym 2016 roku (Dz.U.2016.229 z dnia 2016.02.24), odstrzału sanitarnego dzików we wschodnich województwach Polski.

W odpowiedzi Ministerstwo Rolnictwa poinformowało, że odstrzał sanitarny dzików realizowany jest zgodnie z rozporządzeniem i będzie prowadzony do osiągnięcia gęstości populacji dzików na poziomie 0,5 osobnika/km<sup>2</sup>, co ma na celu ograniczenie dalszego szerzenia się choroby, nie prowadzi jednak do całkowitej eliminacji tych zwierząt ze środowiska naturalnego, a jedynie do zmniejszenia ich zagęszczenia na danym terenie.

Należy zauważyć, że odstrzał sanitarny jest jednym ze środków

administracyjnych przewidzianych w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2014 r. poz. 1539, z późn. zm.) do likwidowania chorób zakaźnych zwierząt, i nie jest elementem planowej gospodarki łowieckiej.

Kwestie związane z realizacją planów łowieckich, w tym również wypłata odszkodowań za szkody wyrządzone przez dzikie zwierzęta, w tym dziki jest

uregulowana w ustawie z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U. z 2015 r. poz. 2168) oraz aktach wykonawczych do tej ustawy. Ww. przepisy szczegółowo regulują również kto i na jakich zasadach może wykonywać polowania oraz określają jaki rodzaj broni i pocisków ma być do takich polowań użyty.

[www.krir.pl](http://www.krir.pl)

30.08.2016 r.

Lista Zalecanych Odmian w województwie śląskim.



PSZENICA OZIMA

**LISTA ODMIAN ZALECANYCH DO UPRAWY W WOJ. ŚLĄSKIM NA ROK 2016**

| Lp. | Odmiana       | Rok wpisania na LOZ | Wartość technologiczna |
|-----|---------------|---------------------|------------------------|
| 1.  | Natula        | 2011                | A                      |
| 2.  | Ostroga(ost.) | 2011                | A                      |
| 3.  | Arkadia       | 2013                | A                      |
| 4.  | Linus         | 2013                | A                      |
| 5.  | Oxal          | 2014                | A                      |
| 6.  | Patras        | 2014                | A                      |
| 7.  | KWS Ozon      | 2012                | B                      |
| 8.  | KWS Dacanto   | 2013                | B                      |
| 9.  | Artist        | 2015                | B                      |
| 10. | KWS Livius    | 2015                | B                      |
| 11. | Praktik       | 2016                | A                      |
| 12. | Tulecka       | 2016                | A                      |
| 13. | Hondia*       | 2016                | A                      |
| 14. | Rotax*        | 2016                | B                      |
| 15. | Tobak*        | 2016                | B                      |

Wartości technologiczne: A – odmiany jakościowe, B – odmiany chlebowe

\* - wstępna rekomendacja

**NATULA** – odmiana wyhodowana przez Małopolską Hodowlę Roślin HBP, wpisana do K.R. w 2009 r. Odmiana jakościowa (A). Jest to odmiana o dobrej plenności. Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 103% wzorca na przeciętnym i 101% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim w roku 2013-2015 uzyskała wyniki w wysokości 99% wzorca na przeciętnym i 100% wzorca na wyższym poziomie agrotechniki. Mrozoodporność średnia – 4,5 w skali 9 stopniowej. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i septoriozę plew – dość duża, na brunatną plamistość liści i choroby podstawy źdźbła – średnia, na septoriozę liści i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. MTZ duża, wyrównanie dość dobre. Odporność na porastanie w kłosach średnia. Zawartość białka dość duża, glutenu – średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

**OSTROGA** – odmiana o ościstym kłosie, wyhodowana w Hodowli Roślin DANKO, wpisana do K.R. w 2008 roku. Odmiana jakościowa (grupa A). Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 101% wzorca na przeciętnym i 100% wzorca na wyższym poziomie. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon za lata 2013-15 w wysokości 96% wzorca na przeciętnym i 97% na wyższym poziomie agrotechniki. Mrozoodporność na fuzariozę kłosów – przeciętna, na mączniaka - dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania późny. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie duża, liczba opadania dość duża. Zawartość białka i ilość glutenu dość duże. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Plenność przeciętna. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

**ARKADIA** - odmiana wyhodowana w Hodowli Roślin DANKO, wpisana do K.R. w 2011 roku. Odmiana jakościowa (grupa A). Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 102% wzorca na przeciętnym i 105% wzorca na wyższym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon za lata 2013-15 w wysokości 97% wzorca na przeciętnym i 100% na wyższym poziomie agrotechniki. Mrozoodporność dość duża 6,0 w skali 9 stopniowej. Odporność na rdzę brunatną - dość duża, na septoriozę plew, na brunatną plamistość liści, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła – średnia, na septoriozę liści – dość mała, na mączniaka prawdziwego - mała. Rośliny wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka i ilość glutenu średnie. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Plenność średnia. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

**LINUS** – jest odmianą jakościową (grupa A). Odmiana angielska – RAGT Seeds Ltd. The Maris Centre, pełnomocnik hodowcy – RAGT Semences Polska sp. z o.o. Łysomice. Wpisana do K.R. w 2012 roku. Plenność dobra. Średni plon w kraju za lata 2012-2014 wynosił 109% wzorca na przeciętnym i 108% wzorca na wyższym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon za lata 2013-15 w wysokości 109% wzorca na przeciętnym poziomie i 107% na wyższym poziomie agrotechniki. Mrozoodporność mała 3,5 w skali 9 stopniowej. Odporność na ważniejsze choroby średnia jedynie na rdzę brunatną – dość duża. Rośliny dość niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

**OXAL** – jest odmianą jakościową (grupa A). Odmiana angielska – RAGT Seeds Ltd. The Maris Centre, pełnomocnik hodowcy – RAGT Semences Polska sp. z o.o. Łysomice. Wpisana do K.R. w 2011 roku. Plenność dobra. Średni plon w kraju za lata 2012-2014 wynosił 98% wzorca na

### Informator Śląskiej Izby Rolniczej

przeciętnym i na wyższym poziomie agrotechniki W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskał średni plon za lata 2013-15 w wysokości 104% wzorca na przeciętnym poziomie i 105% na wyższym poziomie agrotechniki. Mrozoodporność 2 w skali 9 stopniowej. Odporność na rdzę brunatną – duża do bardzo dużej, na septoriozę liści fuzariozę kłosów – duża, na septoriozę plew, brunatną plamistość liści i choroby podstawy źdźbła – dość duża, na mączniaka prawdziwego średnia. Rośliny średniej wysokości o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia późny, dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie i gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

**PATRAS** – jest odmianą jakościową (grupa A). Wyhodowana w Niemczech w Hodowli Roślin DSV, pełnomocnik hodowcy – DSV Polska sp. z o.o. Wągrowiec. Wpisana do K.R. w średnia 6 w skali 9 stopniowej. Odporność na rdzę brunatną duża do bardzo dużej, na brunatną plamistość liści, septoriozę liści i plew oraz choroby podstawy źdźbła – dość duża, 2012 roku. Plenność dobra do bardzo dobrej. Średni plon w rajach za lata 2012-14 wynosił 107% wzorca na przeciętnym i 105% wzorca na wyższym poziomie. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskał średni plon za lata 2013-15 w wysokości 103% wzorca na przeciętnym i 101% na wyższym poziomie agrotechniki. Mrozoodporność 4,0 w skali 9 stopniowej. Odporność na mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, septoriozę liści i septoriozę plew – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka i ilość glutenu średnia Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

**KWS OZON** – odmiana niemiecka – KWS Lochow, pełnomocnik hodowcy – KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice. Wpisana do K.R. w 2010 roku. Odmiana chlebowa (grupa B). Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 106% wzorca na przeciętnym i 105% na wyższym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon za lata 2013-2015 w wysokości 102% wzorca na przeciętnym i 101% wzorca na wyższym poziomie agrotechniki. Mrozoodporność mała do średniej 4,0 w skali 9 stopniowej. Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę brunatną – dość duża, na septoriozę liści i choroby podstawy źdźbła – średnia, na septoriozę plew i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny niskie do bardzo niskich, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsypanym przeciętna. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu mała do bardzo małej. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość słaba. Plenność dobra do bardzo dobrej. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

**KWS DACANTO** – odmiana niemiecka – KWS Lochow, pełnomocnik hodowcy – KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice. Wpisana do K.R. w 2011 roku. Odmiana chlebowa (grupa B). Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 104% wzorca na przeciętnym i 102% na wyższym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon za lata 2013-15 w wysokości 112% wzorca na przeciętnym i 106% wzorca na wyższym poziomie. Mrozoodporność 2 w skali 9 stopniowej. Odporność na rdzę brunatną – bardzo duża, na septoriozę liści – duża, na mączniaka prawdziwego i brunatną plamistość liści – dość duża, septoriozę plew i choroby podstawy źdźbła – średnia, na fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsypanym przeciętna. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużej. Wydajność ogólna mąki dość duża. Plenność dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

**ARTIST** – jest odmianą chlebową (grupa B). Wyhodowana w Niemczech w Hodowli Roślin DSV, pełnomocnik hodowcy – DSV Polska sp. z o.o. Wągrowiec. Wpisana do .R. w 2013 roku. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 110% wzorca na przeciętnym i 107% wzorca na wyższym poziomie. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon za lata 2014-15 w wysokości 109% wzorca na przeciętnym i 103% na wyższym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość mała do średnia (4,0°). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i septoriozę plew – dość duża, na choroby podstawy źdźbła i fuzariozę kłosów – średnia, na brunatną plamistość liści i septoriozę liści – dość mała. Rośliny dość niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

**KWS LIVIUS** – jest odmianą chlebową (grupa B). Odmiana niemiecka – KWS Lochow, pełnomocnik hodowcy – KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice. Wpisana do K.R. w 2013 roku. Plenność dobra do bardzo dobrej. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 108% wzorca na przeciętnym i 106% wzorca na wyższym poziomie. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon za lata 2014-15 w wysokości 97% wzorca na przeciętnym i 104% na wyższym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość dość mała (3,5°). Odporność na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i septoriozę plew – dość duża, na fuzariozę kłosów – średnia, na mączniaka prawdziwego – dość mała. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsypanym mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka dość duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

**PRAKTIK** – Odmiana jakościowa (grupa A). Odmiana angielska – RAGT Seeds Ltd. The Maris Centre, pełnomocnik hodowcy – RAGT Semences Polska sp. z o.o. Łysomice. Wpisana do K.R. w 2012r. Plenność dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 104% wzorca na przeciętnym i 103% wzorca na wyższym poziomie. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon za lata 2013-15 w wysokości 103% wzorca na przeciętnym i 102% na wyższym poziomie agrotechniki. Mrozoodporność dość mała. Odporność na rdzę brunatną – duża, na mączniaka prawdziwego – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, brunatną plamistość liści, septoriozę liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren bardzo mała, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

**TULECKA** – odmiana wyhodowana przez Poznańską Hodowlę Roślin, wpisana do K.R. w 2012r. Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 100% wzorca na przeciętnym i na wyższym poziomie. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon za lata 2013-15 w wysokości 102% wzorca na przeciętnym i 103% na wyższym poziomie agrotechniki. Mrozoodporność mała. Odporność na rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła i septoriozę plew – średnia, na mączniaka prawdziwego – dość mała. Rośliny wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania i zawartość białka dość mała. Ilość glutenu średnia, wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

**HONDIA\*** - odmiana wyhodowana w Hodowli Roślin DANKO, wpisana do K.R. w 2014r. Odmiana jakościowa (grupa A) Plenność dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 106% wzorca na przeciętnym i 102% na wyższym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon w roku 2015 w wysokości 100% wzorca na przeciętnym i 101% na wyższym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość prawie średnia (4,5). Odporność na pleśń śniegową, choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na rdzę brunatną, rdzę żółtą, septoriozy liści i septoriozę plew – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, wyrównanie ziarna dość dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka dość duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

**ROTAX\*** - odmiana chlebowa (grupa B). Wyhodowana w Niemczech w Hodowli Roślin Saaten-Union, pełnomocnik hodowcy – Saaten-Union Polska sp. z o.o. Wągrowiec. Wpisana do K.R. w 2014r. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 111% wzorca na przeciętnym i 106% na wyższym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon w roku 2015 w wysokości 109% wzorca na przeciętnym i 108% na wyższym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość prawie średnia (4,5). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i septoriozy liści – dość duża, na pleśń śniegową, choroby podstawy źdźbła, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny o przeciętnej wysokości, o małej do bardzo małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała do bardzo małej, wyrównanie ziarna słabe, gęstość w stanie zsypanym mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

**TOBAK\*** - odmiana chlebowa (grupa B). Wyhodowana w Niemczech w Hodowli Roślin Saaten-Union, pełnomocnik hodowcy – Saaten-Union Polska sp. z o.o. Wągrowiec. Wpisana do K.R. w 2014r. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Średni plon w kraju za lata 2012-13\*\* wynosił 111% wzorca na przeciętnym i 108% na wyższym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim uzyskała średni plon w roku 2015 w wysokości 103% wzorca na przeciętnym i 100% na wyższym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość dość mała (3,5). Odporność na mączniaka prawdziwego, septoriozy liści i septoriozę plew – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę żółtą i brunatną plamistość liści – średnia, na pleśń śniegową, rdzę brunatną i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny o przeciętnej wysokości i odporności na wyleganie. Termin kłoszenia średni. Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna średnie, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

\* - **wstępna rekomendacja**

\*\* - **rok 2014 nie został ujęty w średniej z powodu braku wyników**

**LISTA ODMIAN ZALECANYCH DO UPRAWY W WOJ. ŚLĄSKIM NA ROK 2016**

| LP. | ODMIANA  | ROK WPISANIA NA LOZ | TYP ODMIANY |
|-----|----------|---------------------|-------------|
| 1.  | Tulus    | 2011                | tradycyjne  |
| 2.  | Fredro   | 2013                | tradycyjne  |
| 3.  | Maestozo | 2013                | tradycyjne  |
| 4.  | Borowik  | 2014                | tradycyjne  |
| 5.  | Subito   | 2014                | tradycyjne  |
| 6.  | Torino   | 2015                | tradycyjne  |
| 7.  | Meloman* | 2016                | tradycyjne  |
| 8.  | Rotondo* | 2016                | krótkosłome |

\* - wstępna rekomendacja

**TULUS** – odmiana wyhodowana w Niemczech w Hodowli Saaten Union, pełnomocnik hodowcy – Saaten-Union Polska sp. z o.o. Wągrowiec. Wpisana do K.R. w 2009 r. Odmiana wyróżnia się dobrą plennością, w skali kraju – średni plon za lata 2012-14 98% wzorca na przeciętnym i 100% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim średni plon za lata 2013-15 wynosił 102% wzorca na przeciętnym i 106% na intensywnym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość wg COBORU średnia - 4,0 w skali 9 stopniowej. Odporność na rdzę brunatną – duża do bardzo dużej, na mączniaka, septoriozę plew i liści oraz fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła – średnia. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren duża, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosach mała, liczba opadania dość mała. Zawartość białka dość mała. Plenność dość dobra. Przyrost przy wyższym poziomie agrotechniki mniejszy niż średnio dla gatunku. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

**FREDRO** – odmiana wyhodowana w HR DANKO, wpisana do K.R. w 2010 r. Odmiana pastewna o normalnej wysokości roślin. Plenność dobra do bardzo dobrej. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki mniejszy niż średnio dla gatunku. W skali kraju – średni plon za lata 2012-14 106% wzorca na przeciętnym i 104% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim średni plon za lata 2013-15 wynosił 107% wzorca na przeciętnym i 103% na intensywnym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość przeciętna – 4,5 w skali 9 stopniowej. Odporność na fuzariozę kłosów duża do bardzo dużej, na rdzę brunatną i septoriozę plew – duża, na mączniaka prawdziwego, septoriozę liści, rynchosporiozę i choroby podstawy źdźbła - przeciętna, na rdzę żółtą – mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość w stanie zsypanym przeciętna. Odporność na porastanie ziarna w kłosie dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

**MAESTOZO** – odmiana wyhodowana w HR DANKO – Sp. z o.o., wpisana do K.R. w 2011r. Odmiana pastewna, o normalnej wysokości roślin. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. W skali kraju – średni plon za lata 2012-14 99% wzorca na przeciętnym i 99% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim średni plon w roku 2013-15 wynosił 104% wzorca na przeciętnym i 101% na intensywnym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość prawie średnia. Odporność na rdzę brunatną – duża do bardzo dużej, na mączniaka prawdziwego i septoriozę liści – duża, na septoriozę plew, rdzę żółtą, rynchosporiozę i choroby podstawy źdźbła – dość duża. Rośliny wysokie do bardzo wysokich, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsypanym przeciętna. Odporność na porastanie w kłosie, liczba opadania i zawartość białka średnie. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

**BOROWIK** – odmiana wyhodowana w HR Strzelce – Sp. z o.o., wpisana do K.R. w 2011 r. Odmiana pastewna o normalnej wysokości roślin. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. W skali kraju – średni plon za lata 2012-14 105% wzorca na przeciętnym i 105% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim średni plon za lata 2013-15 wynosił 108% wzorca na przeciętnym i 106% na intensywnym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość dość duża (5,5). Odporność na rdzę brunatną i septoriozę liści – duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę żółta, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła – dość duża, na septoriozę plew i rynchosporiozę – średnia. Rośliny bardzo wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren bardzo duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsylnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania mała. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

**SUBITO** – odmiana wyhodowana w HR DANKO – Sp. z o.o., wpisana do K.R. w 2012 r. Odmiana pastewna, o normalnej wysokości roślin. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. W skali kraju – średni plon za lata 2012-14 107% wzorca na przeciętnym i 105% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim średni plon za lata 2013-15 wynosił 110% wzorca na przeciętnym i 105% na intensywnym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość dość duża (5,5). Odporność na mączniaka prawdziwego duża, na rdzę brunatną dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rynchosporiozę, septoriozę liści i plew, fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsylnym bardzo duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość duża. Zawartość białka dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

**TORINO** – odmiana wyhodowana w HR DANKO – Sp. z o.o., wpisana do K.R. w 2012 r. Odmiana pastewna, o normalnej wysokości roślin. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. W skali kraju – średni plon za lata 2012-14 99% wzorca na przeciętnym i 98% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim średni plon za lata 2013-15 wynosił 105% wzorca na przeciętnym i 101% na intensywnym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość mała do średniej. Odporność na rdzę brunatną, rynchosporiozę, septoriozę liści dość duża, na mączniaka prawdziwego, septoriozę plew średnia, na choroby podstawy źdźbła i fuzariozę kłosów dość mała. Rośliny wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny o bardzo wczesnego, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsylnym duża. Zawartość białka duża do bardzo dużej. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

**MELOMAN** – odmiana wyhodowana w HR Strzelce – Sp. z o.o., wpisana do K.R. w 2011 r. Odmiana pastewna, o normalnej wysokości roślin. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. W skali kraju – średni plon za lata 2012-14 109% wzorca na przeciętnym i 109% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim średni plon w 2015r. wynosił 113% wzorca na przeciętnym i 110% na intensywnym poziomie agrotechniki Zimotrwałość dość duża (6). Odporność na mączniaka prawdziwego – duża do bardzo dużej, na choroby podstawy źdźbła, rdze brunatną, septoriozę liści , septoriozę plew i fuzariozę kłosów – dość duża, na rynchosporiozę – średnia, na leśń śniegową dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia średni , dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna średnie , gęstość ziarna w stanie zsylnym – duża, odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania – duża. Zawartość białka dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

**ROTONDO** - odmiana wyhodowana w HR DANKO – Sp. z o.o., wpisana do K.R. w 2014 r. Odmiana pastewna, typu półkarłowego. Plenność bardzo dobra. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. W skali kraju – średni plon za lata 2012-14 110% wzorca



## Informator Śląskiej Izby Rolniczej

na przeciętnym i 107% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim średni plon w 2015r. wynosił 102% wzorca na przeciętnym i 101% na intensywnym poziomie agrotechniki Zimotrwałość dość duża(5,5). Odporność na mączniaka prawdziwego, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – dość duża, na pleśń śniegową, choroby podstawy źdźbła i rdzę brunatną - średnia, na septoriozę liści i rynchosporiozę dość mała. Rośliny niskie o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie i liczba opadania – średnie. Zawartość białka mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

### ŻYTO OZIME

#### LISTA ODMIAN ZALECANYCH DO UPRAWY W WOJ. ŚLĄSKIM NA ROK 2016

| LP. | ODMIANA            | ROK WPISANIA NA LOZ | TYP ODMIANY     |
|-----|--------------------|---------------------|-----------------|
| 1.  | Dańkowskie Diament | 2008                | populacyjna     |
| 2   | Dańkowskie Rubin   | 2013                | populacyjna     |
| 3.  | Brasetto           | 2011                | F1- mieszańcowa |
| 4.  | SU Stakkato        | 2014                | F1- mieszańcowa |
| 5.  | Tur                | 2015                | F1- mieszańcowa |
| 6.  | SU Performer*      | 2014                | F1- mieszańcowa |
| 7.  | SU Spektrum        | 2013                | F1- mieszańcowa |
| 8.  | KWS Bono*          | 2014                | F1- mieszańcowa |

\*– wstępna rekomendacja

**DAŃKOWSKIE DIAMENT** – wyhodowana w HR DANKO, wpisana do K.R. w 2005 r. Odmiana populacyjna, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność w skali kraju dość dobra – średni plon za lata 2012-14 wynosił 99% wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki, z wyższego poziomu agrotechniki wynosił 100% wzorca. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim w latach 2013-15 odmiana plonowała średnio 86% wzorca na przeciętnym i 85% na intensywnym poziomie agrotechniki. Zimotrwałość dobra. Odporność na rdzę brunatną, rdzę źdźbłową, septoriozę liści i rynchosporiozę – przeciętna, na mączniaka i choroby podstawy źdźbła – dość mała. Rośliny średniej wysokości o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Odporność na porastanie w kłosach średnia, liczba opadania dość duża. Masa 1000 ziaren przeciętna, wyrównanie ziarna średnie, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Zawartość białka dość duża – 6 w skali 9 stopniowej. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego dość duża, końcowa temperatura kleikowania wysoka. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

**DAŃKOWSKIE RUBIN** – wyhodowana w HR DANKO wpisana do K.R. w 2013 r. Odmiana populacyjna, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność na poziomie najlepiej plonujących odmian populacyjnych. Plenność w skali kraju dość dobra – średni plon za lata 2012-14 wynosił 99% wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki, z wyższego poziomu agrotechniki wynosił 100% wzorca. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim w latach 2013- 15 odmiana plonowała średnio 86% wzorca na przeciętnym i 85% na intensywnym poziomie agrotechniki. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i źdźbłową – dość duża, na pleśń śniegową,

rynchosporiozę i septoriozę liści – średnia, na choroby podstawy źdźbła – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie, termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsylnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość mała, zawartość białka dość duża. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego mała, końcowa temperatura kleikowania niska do bardzo niskiej. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

**BRASETTO F1** - odmiana niemiecka wyhodowana przez KWS Lochow, pełnomocnik hodowcy – KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, wpisana do K.R. w 2009 r. Odmiana mieszańcowa trójliniowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność bardzo dobra – średni plon w kraju za lata 2012-14 wynosił 117% wzorca na przeciętnym i 118% na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim w 2013-15 roku odmiana plonowała średnio 109% wzorca na przeciętnym poziomie i 104% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. Odporność na mączniaka, rdzę źdźbłową, septoriozę liści i choroby podstawy źdźbła – dość duża, na rdzę brunatną i rynchosporiozę – średnia. Rośliny dość niskie o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie i gęstość w stanie zsylnym średnie. Odporność na porastanie ziarna w kłosie i liczba opadania przeciętne. Zawartość białka mała. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego bardzo duża, końcowa temperatura kleikowania wysoka do bardzo wysokiej. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

**SU STAKKATO F1** – wyhodowana w Niemczech w Hodowli Saaten Union, pełnomocnik hodowcy – Saaten-Union Polska sp. z o.o. Wągrowiec, wpisana do K.R. w 2012r. Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność bardzo dobra. Średni plon w skali kraju za lata 2012-14 wynosił 123% wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 122% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim w latach 2013-15 odmiana plonowała 112% wzorca na przeciętnym poziomie i 111% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. Odporność na pleśń śniegową, choroby podstawy źdźbła, rynchosporiozę i septoriozę liści - dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i rdzę źdźbłową- średnia; nieco większa podatność na porażenie sporyszem. Rośliny dość niskie o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsylnym średnia. Odporność na porastanie ziarna w kłosie i liczba opadania dość duża, zawartość białka mała. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego duża, końcowa temperatura kleikowania wysoka do bardzo wysokiej. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

**TUR F1** – wyhodowana w HR Smolice Sp. z o.o., wpisana do K.R. w 2013r. Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność bardzo dobra. Średni plon w skali kraju za lata 2012-14 wyniósł 119% wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim za lata 2014-15 odmiana plonowała 103% wzorca na przeciętnym poziomie i 108% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. Odporność na pleśń śniegową i septoriozę liści – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę, choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną i źdźbłową – średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren, wyrównanie, gęstość w stanie zsylnym średnie. Odporność na porastanie ziarna w kłosie dość mała, liczba opadania średnia, zawartość białka mała. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego dość mała, końcowa temperatura kleikowania niska. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

**SU PERFORMER F1\*** – wyhodowana w Niemczech w Hodowli Saaten Union, pełnomocnik hodowcy – Saaten-Union Polska sp. z o.o. Wągrowiec, wpisana do K.R. w 2014 r. Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność bardzo dobra. Średni plon w skali kraju za lata 2012-14 wyniósł 123% wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim w roku 2015 odmiana plonowała 105% wzorca na przeciętnym poziomie i 106% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. Odporność na pleśń śniegową, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i źdźbłową , septoriozę

### Informator Śląskiej Izby Rolniczej

liści , rynchosporiozę i choroby podstawy źdźbła – średnia. Rośliny dość niskie , o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie średnie, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie ziarna w kłosie średnia , liczba opadania duża, zawartość białka mała do bardzo małej. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego bardzo duża, końcowa temperatura kleikowania bardzo wysoka. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

\*– wstępna rekomendacja

**SU SPEKTRUM F1** –wyhodowana w Niemczech w Hodowli Saaten Union, pełnomocnik hodowcy – Saaten-Union Polska sp. z o.o. Wągrowiec, wpisana do K.R. w 2013 r. Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność bardzo dobra. Średni plon w skali kraju za lata 2012-14 wyniósł 122% wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w oj. śląskim za lata 2014-15 odmiana plonowała 106% wzorca na przeciętnym poziomie i 111% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. Odporność na pleśń śniegową i septoriozę liści – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę, choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną i źdźbłową – średnia. Rośliny niskie o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała, wyrównanie dość słabe, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie ziarna w kłosie i liczba opadania średnie, zawartość białka mała. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego średnia, końcowa temperatura kleikowania dość niska. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

**KWS Bono F1\***– odmiana niemiecka wyhodowana przez KWS Lochow, pełnomocnik hodowcy – KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice, wpisana do K.R. w 2014 r. Odmiana mieszańcowa trójkomponentowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność bardzo dobra. Średni plon w skali kraju za lata 2012-14 wyniósł 122% wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki. W doświadczeniach PDO w woj. śląskim w roku 2015 odmiana plonowała 107% wzorca na przeciętnym poziomie i 111% wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki. Odporność na pleśń śniegową i choroby podstawy źdźbła – dość duża, na mączniaka prawdziwego , rdzę brunatną i źdźbłową, septoriozę liści i rynchosporiozę – średnia. Rośliny dość niskie o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała, wyrównanie dość słabe , gęstość ziarna w stanie zsypanym duża. Odporność na porastanie ziarna w kłosie średnia, liczba opadania dość duża, zawartość białka mała. Lepkość maksymalna kleiku skrobiowego duża, końcowa temperatura kleikowania wysoka do bardzo wysokiej. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

\*– wstępna rekomendacja

### Ogłoszenia

KAŻDY ROLNIK MOŻE BEZPŁATNIE ZAMIEŚCIĆ OGŁOSZENIE  
KUPNO/SPRZEDAŻ W INFORMATORZE ŚIR,

## Biuro Śląskiej Izby Rolniczej w Katowicach

40-159 Katowice ul. Jesionowa 9 a

tel./ fax. 32/258 04 45

Powiatowe Biura Śląskiej Izby Rolniczej

Biuro Powiatowe Śląskiej Izby Rolniczej  
**w Bielsku - Białej**  
43-300 Bielsko - Biała  
ul. Gen. M. Boruty Spiechowicza 24  
tel./ fax. 33/814 91 79

Biuro Powiatowe Śląskiej Izby Rolniczej  
**w Częstochowie**  
42-200 Częstochowa  
ul. Focha 25 m2  
tel./ fax. 34/368 15 12

Biuro Powiatowe Śląskiej Izby Rolniczej  
**w Lublińcu**  
42-700 Lubliniec  
ul. Paderewskiego 22  
tel. 34/356 10 90

Biuro Powiatowe Śląskiej Izby Rolniczej  
**w Międzywiciu**  
Międzywicie, ul. Cieszyńska 85  
43-430 Skoczów  
tel. 33/853 35 35

Biuro Powiatowe Śląskiej Izby Rolniczej  
**Rudniku**  
ul. Mickiewicza 2  
47-411 Rudnik  
tel. 32/410-64-28 wew. 129